

ISSN 1684-0674

EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN

VUOTUINEN
TOIMINTAKERTOMUS

2011

FI

***Europe Direct -palvelu auttaa sinua löytämään
vastaukset EU:hun liittyviin kysymyksiisi.***

Yhteinen maksuton palvelunumero (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* Jotkin matkapuhelinoperaattorit eivät salli pääsyä 00 800 -alkuisiin numeroihin, tai niistä voidaan laskuttaa.

Suuri määrä muuta tietoa Euroopan unionista on käytettävissä internetissä Europa-palvelimen kautta (<http://europa.eu>).

Luettelointitiedot ovat teoksen lopussa.

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2012

ISBN 978-92-9237-513-3

doi:10.2865/66633

© Euroopan unioni, 2012

Tekstin jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

Printed in Belgium

PAINETTU KLOORIVALKAISEMATTOMALLE PAPERILLE (ECF)

Euroopan tilintarkastustuomioistuin

VUOTUINEN TOIMINTAKERTOMUS
2011

EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN

TEHTÄVÄ

Euroopan tilintarkastustuomioistuin on perustamissopimuksen mukaisesti Euroopan unionin toimielin, joka huolehtii unionin varojen tarkastamisesta. EU:n ulkoisena tarkastajana se kehittää osaltaan EU:n varainhoitoa, edistää tilivelvollisuutta sekä avoimuutta ja toimii unionin kansalaisten taloudellisten etujen riippumattomana valvojana.

VISIO

Riippumaton ja dynaaminen tilintarkastustuomioistuin on tunnettu rehellisyydestään ja puolueettomuudestaan. Sitä arvostetaan ammatillisen osaamisensa ja työnsä laadun ja vaikutusten vuoksi sekä sen tärkeän tuen vuoksi, jota se antaa sidosryhmilleen unionin varojen hallinnoinnin parantamiseksi.

ARVOT

RIIPPUMATTOMUUS, REHELLISYYS JA PUOLUEETTOMUUS	KORKEA AMMATILLINEN OSAAMINEN	LISÄARVON LUOMINEN	KORKEATASOINEN OSAAMINEN JA TEHOKKUUS
<p>Toimielimen, sen jäsenten ja henkilöstön riippumattomuus, rehellisyys ja puolueettomuus.</p> <p>Tarkastukset toimitetaan puolueettomasti siten, että tilintarkastustuomioistuin kuulee sidosryhmiä ottamatta kuitenkaan niiltä vastaan ohjeita ja alistumatta ulkopuolisten tahojen painostukseen.</p>	<p>Tilintarkastustuomioistuin ylläpitää esimerkillistä ammatillisen osaamisen tasoa kaikilla toimintansa osa-alueilla.</p> <p>Osallistutaan julkistalouden tarkastuksen kehittämiseen unionissa ja koko maailmassa.</p>	<p>Laaditaan pitävien havaintojen ja todentavan aineiston pohjalta tarkoituksenmukaisia, oikea-aikaisia ja laadukkaita kertomuksia, jotka vastaavat sidosryhmien tarpeisiin ja välittävät vahvan ja arvovaltaisen viestin.</p> <p>Osallistutaan unionin hallinnoinnin kehittämiseen ja unionin varojen hallinnoinnin vastuullisuuden parantamiseen.</p>	<p>Tilintarkastustuomioistuimessa arvostetaan yksilöä, kehitetään lahjakkuutta ja palkitaan hyvät suoritukset.</p> <p>Varmistetaan toimiva viestintä ryhmähengen edistämiseksi.</p> <p>Pyritään mahdollisimman suureen tehokkuuteen työn kaikissa vaiheissa.</p>

Sivut

4	PRESIDENTIN ESIPUHE
7	KATSAUS VUOTEEN 2011
9	TOIMINTAMME
9	Tarkastuskertomukset ja lausunnot
23	Yhteistyö muiden ylimpien tarkastuselinten kanssa
28	Muut toimet
31	HALLINTOMME
31	Kauden 2009–2012 strategian toteuttaminen
33	Tilintarkastustuomioistuimen toiminnan tuloksellisuus vuonna 2011
37	Tarkastuksen tuki
43	Taloudelliset tiedot
46	Tarkastus ja tilivelvollisuus

PRESIDENTIN ESIPUHE

Tervetuloa tutustumaan tilintarkastustuomioistuimen toimintakertomukseen varainhoitovuodelta 2011.

Vuonna 2011 **EU:n hallintotavassa** tapahtui merkittäviä **muutoksia** rahoitus- ja talouskriisin seurauksena. Muutokset vaikuttavat tulevaisuudessa huomattavalla tavalla julkisten varojen käyttöön. Tietoisina tästä julkaisimme toukokuussa kannanoton, joka koskee rahoitus- ja talouskriisin seurauksena toteutettujen toimenpiteiden vaikutuksia tilivelvollisuuteen, avoimuuteen ja julkistalouden tarkastuksiin. Myöhemmin vuonna 2011 jäsenvaltioiden ylimpien tarkastuselinten pääjohtajien ja tilintarkastustuomioistuimen presidentin yhteyskomitea kehotti EU:n päätöksentekijöitä varmistamaan, että tilivelvollisuuden, avoimuuden ja julkistalouden tarkastuksen periaatteita noudatetaan asianmukaisesti, kun kyse on julkisten varojen hoidosta. Euroalueen ylimpiä tarkastuselimiä kehoitettiin ottamaan käyttöön asianmukaiset järjestelyt Euroopan vakausmekanismin julkista ulkoista tarkastusta varten. Tämän seurauksena päätettiin perustaa mekanismia varten tarkastuslautakunta, johon tulee myös yksi tilintarkastustuomioistuimen ehdottama jäsen.

Asettamiemme **keskeisten tulosindikaattoreiden** tulokset kannustivat meitä myös vuonna 2011 etenkin tarkastuskohteidemme hyväksymien suositusten seurannan osalta ja sidosryhmien sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden tarkastustyöstämme antaman arvion perusteella. Onnistuimme parantamaan tuotostamme vuonna 2011 annettujen tarkastuskertomusten ja lausuntojen lukumäärän osalta, vaikkakin jäimme hieman raporttien ajoitukselle asettamistamme kunnianhimoisista tavoitteista. Kykenimme parantamaan vuotuisen kertomustemme sisältämien tietojen laatua ja julkaisimme vuosikertomuksessa uuden, toiminnan tuloksellisuutta koskevan luvun. Lisäksi julkaisimme 42 erityisvuosikertomusta, 16 erityiskertomusta ja seitsemän lausuntoa sekä yhden kannanoton.

Euroopan unionin tuomioistuin vahvisti marraskuussa 2011 unionin tuloihin ja menoihin liittyvien **tarkastusvaltuuksiemme** laajuuden etenkin jäsenvaltioissa toteutettavien alv-perusteisten omien varojen tarkastusten osalta.

Meillä on vuodesta 2012 alkaen mahdollisuus raportoida siitä, missä laajuudessa **suosituksemme** on toteutettu käytännössä. Käynnistämme myös toiminnantarkastusmenetelyitämme koskevan vertaisarvioinnin, jonka tarkoituksena on parantaa erityiskertomusten toimittamiseen liittyvää hallinnointia. Julkaisimme vuonna 2011 eettiset ohjeet, joiden tarkoituksena on lujittaa tarkastusten hallinnointikehystä. Lisäksi uudelleenarvioimme tarkastusperiaattemme ja -standardimme tarkastus- ja raportointimenettelyiden tehostamista silmällä pitäen. Vuonna 2012 käynnistetään myös uusi henkilöstön tyytyväisyyskysely.

Pidemmän aikavälin suunnitelmiin lukeutuu **vuosia 2013–2017 koskeva strategia**, jonka valmistelu saatetaan päätökseen vuonna 2012. Useat keskeiset haasteet ovat jo selvillä. EU:n hallintotapa muuttuu edelleen, ja meidän on myös jatkossa edistettävä tilivelvollisuuden, avoimuuden ja julkistalouden tarkastuksen periaatteiden noudattamista. On yhä tärkeämpää saada korkealaatuinen ja oikea-aikainen varmuus EU-varojen käytöstä, joten meidän

on kehitettävä tarkastuksiamme ja kertomuksiamme sen mukaisesti. EU kehittyy koko ajan, ja tehtävänämme on myös valvoa, että tarkastuskokemuksemme tukee poliittisia päättäjiä parhaalla mahdollisella tavalla EU:n varainhoidon parantamisessa. EU:n taloudellisen vastuuvollisuuden edistäminen on yhteinen haasteemme muiden toimijoiden kanssa, ja pyrimme tehostamaan toimiamme strategisten yhteistyökumppanuuksien avulla. Muiden EU:n julkisten elinten tavoin meidän on myös valmistauduttava tuottamaan enemmän pienemmin voimavaroin ja tehostamaan organisaatiomme toimintaa.

Mainittuihin haasteisiin vastaaminen riippuu olennaisesti kaikkien Euroopan tilintarkastustuomioistuimessa työskentelevien panoksesta. Sitoudumme henkilöstömme **korkeatasoisen osaamisen kehittämiseen** myös tulevaisuudessa. Se on organisaatiomme ydinarvo. Henkilöstömme ammattitaidon, sitoutuneisuuden ja aiempien tulosten valossa luotan siihen, että tilintarkastustuomioistuin saavuttaa tulevaisuuteen suuntautuvat tavoitteensa.

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
Presidentti

TOIMINTAMME

- **vuosikertomukset** EU:n talousarviosta ja Euroopan kehitysrahastosta varainhoitovuodelta 2010; laadullisia parannuksia kertomusten sisältämissä tiedoissa
- 42 **erityisvuosikertomusta** EU:n eri virastoista, hajautetuista elimistä ja muista elimistä varainhoitovuodelta 2010
- 16 **erityiskertomusta** tietyiltä talousarvioaloilta ja hallinnonaloilta
- 7 **lausuntoa** talousarviouudistuksesta, esimerkiksi julkisten hankintamenettelyiden nykyaikaistamisesta ja komission lainsäädäntöehdotuksesta, joka koskee koheesio-politiikan alan menoihin vuoden 2013 jälkeen sovellettavia sääntöjä
- **kannanotto** nykyisen rahoitus- ja talouskriisin vaikutuksista julkiseen tilivelvollisyyteen ja julkistalouden tarkastukseen EU:ssa sekä Euroopan tilintarkastustuomioistuimen rooliin

HALLINTOMME

- **keskeisten tulosindikaattoreiden** tulokset edelleen kannustavia, etenkin työmme laadun ja vaikutusten osalta
- **eettiset ohjeiden** hyväksyminen; ohjeiden tarkoituksena on lujittaa tarkastusten hallinnointikehystä
- tilintarkastustuomioistuimen **tarkastusperiaatteiden ja -standardien** arviointi tarkastus- ja raportointimenettelyiden tehostamista silmällä pitäen
- **henkilöstön** siirtäminen hallinnosta tarkastustehtäviin, minkä seurauksena tarkastushenkilöstön määrä oli 12 prosenttia suurempi kuin vuonna 2008
- laajamittainen tilintarkastustuomioistuimen toisen laajennusosan **rakennushanke** on lähes valmis, ja toimitilojen varustelutyöt ovat käynnissä

TARKASTUSKERTOMUKSET JA LAUSUNNOT

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kolme tärkeintä tuotosta ovat:

- vuosikertomukset**, jotka sisältävät lähinnä Euroopan unionin talousarviota ja Euroopan kehitysrahastoja (EKR) koskevien tilintarkastusten ja säännönmukaisuuden tarkastusten tulokset; EU:n virastoista, hajautetuista elimistä ja muista elimistä julkaistaan erikseen erityisvuosikertomukset
- erityiskertomukset**, joita julkaistaan pitkin vuotta ja joissa esitetään tulokset tietyiltä talousarvion tai hallinnon aloilta valittujen tarkastuskohteiden tarkastuksista; erityiskertomuksissa käsitellään lähinnä toiminnantarkastuksia
- lausunnot** koskevat lainsäädäntöluonnoksia, joilla on vaikutusta varainhallintoon, ja kannanottoja annetaan muista kysymyksistä Euroopan tilintarkastustuomioistuimen omasta aloitteesta.

Kertomusten ja lausuntojen lukumäärä	2007	2008	2009	2010	2011
Vuosikertomukset (EU:n talousarvio ja EKR:t)	2	2	2	2	2
Erityisvuosikertomukset EU:n virastoista ja hajautetuista elimistä	29	29	37	40	42
Erityiskertomukset	9	12	18	14	16
Lausunnot ja muut tuotokset	9	5	1	6	8

Tarkastuskertomukset ja lausunnot ovat kokonaisuudessaan saatavilla tilintarkastustuomioistuimen internet-sivustolla EU:n 22 virallisella kielellä (www.eca.europa.eu).

VUOSIKERTOMUKSET VARAINHOITOVUODELTA 2010

EU:N TALOUSARVION TOTEUTTAMISTA KOSKEVA VUOSIKERTOMUS VARAINHOITOVUODELTA 2010

Vuonna 2011 suurin osa tilintarkastustuomioistuimen tilintarkastustyöstä ja säännönmukaisuuden tarkastuksista kohdistui EU:n talousarvion toteuttamiseen varainhoitovuonna 2010. Tarkastusten pohjalta julkaistiin 10. marraskuuta 2011 **varainhoitovuoden 2010 vuosikertomus**, joka sisälsi seitsemännentoista tarkastuslausuman (DAS). Varainhoitovuoden 2010 vuosikertomukseen tehtiin useita muutoksia, joiden tavoitteena oli selkeyttää annettavia tietoja ja parantaa niiden laatua. Esimerkiksi tilintarkastustuomioistuimen menoryhmittelyn perustana olevaa toimintaloikeryhmäjakoja (ja niihin liittyviä vuosikertomuksen lukuja) tarkistettiin, arvioidut virhetasot julkaistiin toimintaloikoittain (ks. jäljempänä) ja varainhallinnan parantamista koskevia suosituksia painotettiin aiempaa enemmän. Lisäksi julkaistiin uusi luku, jossa käsitellään toiminnan tuloksellisuutta.

Tilintarkastustuomioistuin ilmoitti kertomuksensa ensimmäistä kertaa **arvioidut virhetasot** koko EU:n talousarvion sekä kunkin toimintaloikeryhmän osalta. Virhetasot lasketaan suorittamalla ekstrapolointi kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevista virheistä, jotka on havaittu tarkastetuissa tapahtumaotoksissa. Tilintarkastustuomioistuin vertaa arvioitua virhetasoa kahden prosentin olennaisuusrajaan ja määrittää näin – myös muuta todentavaa aineistoa hyödyntäen – onko virhetaso olennainen. Virhetasojen avulla ei mitata petoksia, mutta ne kuvastavat tilintarkastustuomioistuimen arviota siitä, missä määrin menoihin sovellettavia sääntöjä on jätetty noudattamatta. Esimerkkeinä voidaan mainita tapaukset, joissa ei ole noudatettu julkisia hankintoja koskevia sääntöjä, EU:n osarahoittamien hankkeiden osalta ilmoitetut menot eivät ole tukikelpoisia tai laskelmat on suoritettu virheellisesti tai viljelijät ovat ilmoittaneet maa-alat liian suurina.

Varainhoitovuoden 2010 vuosikertomuksen keskeiset viestit olivat seuraavat:

- Varainhoitovuoden 2010 **tilinpäätös** antoi oikeat ja riittävät tiedot Euroopan unionin taloudellisesta asemasta ja toimien tuloksista ja rahavirroista päättyneeltä varainhoitovuodelta. Sitä vastoin tilien perustana olevien **maksujen** virhetaso oli olennainen, ja EU:n talousarvion arvioitu kokonaisvirhetaso oli 3,7 prosenttia. **Valvontajärjestelmillä** kyettiin varmistamaan maksujen sääntöjenmukaisuus kaiken kaikkiaan osittain vaikuttavasti.
- Tilintarkastustuomioistuin arvioi **koheesiopolitiikan, energian ja liikenteen** toimintaloikeryhmän (joka on virhealtteen EU:n menoala) menojen virhetason olevan korkeampi kuin varainhoitovuonna 2009. Toimintaloikeryhmän arvioitu virhetaso on 7,7 prosenttia.
- **Muilla EU:n menoaloilla** arvioitu virhetaso on pysynyt melko vakaana. **Maatalouden ja luonnonvarojen** toimintaloikeryhmän arvioitu virhetaso oli 2,3 prosenttia, joten se ylittää olennaisuusrajan. Virhetaso ei kuitenkaan ollut olennainen viljelijöille suoritetuissa suoran tuen maksuissa.
- Ennakkomaksujen – eli **ennakkorahoituksen** – osuus EU:n talousarviosta on kasvanut huomattavasti. Kirjanpitosääntöjä ja valvontaa ei ole mukautettu tältä osin riittävästi.
- Kun komissio ja jäsenvaltiot **suunnittelevat EU:n meno-ohjelmia**, niiden olisi määritettävä tavoitteet paremmin SMART-periaatteen mukaisiksi eli tarkoiksi, mitattavissa ja saavutettavissa oleviksi, relevanteiksi ja aikasidonnaisiksi. Lisäksi niiden olisi yksilöitävä toteuttamista koskevat riskit ja lievennettävä niitä.

EUROOPAN KEHITYSRAHASTOJA (EKR) KOSKEVA VUOSIKERTOMUS VARAINHOITOVUODELTA 2010

Tilintarkastustuomioistuin totesi **Euroopan kehitysrahastoja (EKR) koskevassa vuosikertomuksessaan** varainhoitovuodelta 2010 (kertomus julkaistiin 10. marraskuuta 2011), että EKR:jen varainhoitovuoden 2010 tilinpäätös antaa olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot EKR:jen taloudellisesta asemasta ja että EKR:jen toimet ja rahavirrat olivat EKR:hin sovellettavan varainhoitoasetuksen mukaisia. EKR:jen tulojen virhetaso ei ollut olennainen. EKR:jen sitoumukset olivat laillisia ja sääntöjenmukaisia huolimatta hankintamenettelyissä havaituista virheistä, jotka eivät ole ilmaistavissa kvantitatiivisesti. EKR:jen hankemaksuihin liittyvä virhetaso oli kuitenkin olennainen; arvioitu virhetaso oli 3,4 prosenttia. Havaitut virheet liittyivät tukikelpoisuusehtojen noudattamatta jättämiseen. Tilintarkastustuomioistuin arvioi, että EKR:jen menoihin sovellettavilla valvontajärjestelmillä kyettiin varmistamaan maksujen sääntöjenmukaisuus osittain vaikuttavasti.

EU:N VIRASTOJA, HAJAUTETTUJA ELIMIÄ JA MUITA ELIMIÄ KOSKEVAT ERITYISVUOSIKERTOMUKSET VARAINHOITOVUODELTA 2010

Tilintarkastustuomioistuin julkaisi joulukuussa 2011 varainhoitovuotta 2010 koskevat **erityisvuosikertomukset** kaikista 42:sta EU:n virastosta sekä hajautetuista elimistä (esimerkiksi yhteisyritykset) ja muista elimistä (esimerkiksi Euroopan keskuspankin toiminnan tehokkuudesta). Tilintarkastustuomioistuin antoi huomautuksia sisältämättömät lausumat kaikista tarkastetuista organisaatioista lukuun ottamatta Euroopan GNSS-virastoa (*European Global Navigation Satellite System Agency*), jonka kohdalla ilmeni virheitä omaisuuserien kirjanpitokäsittelyssä, ja ENIAC-yhteisyritystä, jonka tapauksessa tilinpäätökseen ei ollut sisällytetty talousarvion toteutumalaskelmaa.

EU:n lainsäätäjä on perustanut EU:n virastot ja hajautetut elimet erityisiä tehtäviä varten. Kullakin virastolla on oma toimeksianto, hallintoneuvosto, johtaja, henkilöstö ja talousarvio. Virastot toimivat lukuisilla eri aloilla, joista voidaan mainita esimerkkeinä turvallisuus, turvatoimet, terveys, tutkimus, rahoitus, maahanmuutto ja matkailu.

Presidentti Caldeira esittelee varainhoitovuoden 2010 vuosikertomusta Euroopan parlamentin täysistunnossa

ERITYISKERTOMUKSET VUONNA 2011

Vuosikertomustensa lisäksi tilintarkastustuomioistuin julkaisee läpi vuoden **erityiskertomuksia**, joissa käsitellään tilintarkastustuomioistuimen valitsemilla talousarvion ja hallinnon aloilla toimitettuja toiminnantarkastuksia ja säännönmukaisuuden tarkastuksia. Tilintarkastustuomioistuin valitsee ja suunnittelee kyseiset tarkastustehtävät tavoitteenaan niiden vaikutuksen maksimointi, jotta resursseja kyetään hyödyntämään parhaalla mahdollisella tavalla.

Tarkastusaiheita valitessaan tilintarkastustuomioistuin ottaa huomioon seuraavat näkökohdat:

- tietyillä tulo- tai menoaloilla ilmenevät toimintaan tai säännönmukaisuuteen liittyvät **riskit**
- asianomaisten tulojen tai menojen **suuruus**

- edellisestä tarkastuksesta kulunut **aika**
- sääntely-ympäristössä tapahtuvat **muutokset**
- **merkittävyys** poliittiselta ja suuren yleisön kannalta.

Tilintarkastustuomioistuin antoi vuonna 2011 eri aloilta **16 erityiskertomusta** – määrä on suurempi kuin vuonna 2010, jolloin julkaistiin 14 erityiskertomusta. Erityiskertomukset esitellään lyhyesti niitä koskevien rahoituskehysten otsakkeiden (EU:n monivuotinen talousarvio) alla.

Erityiskertomukset ovat kokonaisuudessaan saatavilla tilintarkastustuomioistuimen internet-sivustolla (www.eca.europa.eu) ja EU-Bookshop-sivuston kautta EU:n 22 virallisella kielellä.

TOIMINNANTARKASTUSTEN TAI SÄÄNNÖNMUKAISUUDEN TARKASTUSTEN KESKEISET VAIHEET

KESTÄVÄ KASVU

Kestävä kasvu tähtää kasvuun ja työllisyyteen ja kattaa kaksi aihealuetta:

Kilpailukykyä koskevan osa-alueen yhteydessä rahoitetaan tutkimusta ja teknologista kehittämistä, Euroopan yhteenliittämistä EU:n verkkojen avulla, yleissivistävää ja ammatillista koulutusta, kilpailukyvyn edistämistä täysin yhdentyneillä yhtenäismarkkinoilla, sosiaalipoliittista toimintasuunnitelmaa sekä ydinlaitosten käytöstäpoistotoimia. EU:n määrärahat kasvua ja työllisyyttä edistävään kilpailukykyyn ovat kaudella 2007–2013 yhteensä 89,4 miljardia euroa, joka on 9,2 prosenttia kauden kokonaisu-määrärahoista; määrä on lähes kaksi kolmasosaa tutkimukseen ja kehittämiseen suunnattavista määrärahoista.

Kasvua ja työllisyyttä edistävä koheesio liittyy lähinnä koheesiopolitiikkaan, jota toteutetaan määrättyjä toiminta-aloja kattavien rahastojen avulla; rahastoista voidaan mainita esimerkkeinä Euroopan sosiaalirahasto, Euroopan aluekehitysrahasto sekä koheesiorahasto. Määrärahat käytetään komission ja EU:n jäsenvaltioiden yhteistyössä toteuttaman hallinnoinnin puitteissa. Kaudelle 2007–2013 suunnitellut EU:n koheesiomäärärahat ovat 348,4 miljardia euroa (35,7 prosenttia EU:n koko talousarviosta).

Vuonna 2011 tilintarkastustuomioistuin antoi seuraavat erityiskertomukset tältä alalta:

- **Pk-yritysten takausjärjestelmän** vaikuttavuus järjestelmän rakenteen ja suunnittelun, toimien hallinnoinnin sekä tavoitteiden saavuttamisen osalta (nro 4/2011). Pk-yritysten takausjärjestelmä on rahoitusväline, jota Euroopan investointirahasto hallinnoi Euroopan komission puolesta. Järjestelmän yhteydessä rahoituksen välittäjille annetaan takauksia tai vastatakauksia sellaisia lainoja varten, joita rahoituslaitokset myöntävät pk-yrityksille; näin pyritään lisäämään tarjolla olevaa velkarahoitusta.
- **Euroopan aluekehitysrahastosta osarahoitettujen matkailualan hankkeiden** vaikuttavuus haluttujen tulosten, niiden kestävyyden, EU:n tasolla saatavan lisäarvon ja hankesuunnittelun osalta (nro 6/2011). Kertomus perustui hankkeisiin kohdistettuun laajamittaiseen kyselytutkimukseen, joka toteutettiin yhdeksässä jäsenvaltiossa 26:lla eri alueella. Vuosina 2000–2006 Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) kohdennettiin matkailualan aineellisiin investointeihin 4,6 miljardia euroa EU-varoja, jotka suunnattiin jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten valitsemiin ja hallinnoimiin hankkeisiin.

- **Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) tuettujen sähköistä hallinnointia koskevien hankkeiden** vaikuttavuus (nro 9/2011). Kertomus keskittyi ohjelmakauteen 2000–2006 ja neljään jäsenvaltioon: Espanjaan, Italiaan, Puolaan ja Ranskaan. Tarkastuksessa arvioitiin, oliko osarahoitetut hankkeet valittu arvioitujen tarpeiden mukaan, oliko hankkeet toteutettu suunnitelmien mukaisesti ja olivatko ne hyödyllisiä ja kestäviä. Tietoyhteiskuntaan EAKR:n kautta suunnatun 6,7 miljardin euron EU-tuen tavoitteena oli kehittää uutta turvallista teknologiaa, infrastruktuurivalmiuksia ja alueiden välisiä laajakaistayhteyksiä.
- **Komission toteuttaman valtiontuen valvonnan hallinnoinnin** vaikuttavuus (nro 15/2011). Tarkastuksessa tutkittiin, kyetäänkö menettelyiden ja järjestelmien avulla varmistamaan, että komissio käsittelee kaikki relevantit valtiontukitapaukset, että tapaukset käsitellään tehokkaasti määräaikaisten puitteissa ja että komissio pystyy seuraamaan toteuttamansa valtiontuen valvonnan vaikutusta. Komission tehtävänä on varmistaa, että jäsenvaltioiden myöntämä valtiontuki soveltuu Euroopan unionin sisämarkkinoille. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle tukitoimenpiteistä ja saatava siltä lupa ennen valtiontuen antamista.
- **Ydinvoimaloiden käytöstä poistamiseen Bulgarialle, Liettualle ja Slovakialle annettu EU:n taloudellisen tuen** täytäntöönpano (nro 16/2011). Kertomuksessa arvioitiin, oliko ohjelmatoimet suunniteltu yksilöityjen tarpeiden perusteella ja oliko niitä toteutettu suunnitelmien mukaisesti. Lisäksi arvioitiin, olivatko tilivelvollisuus- ja hallintojärjestelyt olleet riittäviä EU-varojen vaikuttavan käytön varmistamisen kannalta. Bulgaria, Liettua ja Slovakia sitoutuivat EU-jäsenyysneuvotteluiden yhteydessä sulkemaan aikaistetusti ja poistamaan käytöstä kahdeksan korjauskelvotonta ydinreaktoria. EU tiedosti sitoumuksesta aiheutuvan poikkeuksellisen paineen ja päätti tarjota asianomaisille maille 2,9 miljardia euroa taloudellista tukea vuosina 1999–2013.

LUONNONVAROJEN SUOJELU JA HALLINTA

EU:lla on laaja-alainen toimintapoliittinen vastuu maatalouden ja maaseudun kehittämisen, kalastuksen sekä ympäristön aloilla, joiden suunnitellut määrärahat ovat 413,1 miljardia euroa kaudella 2007–2013 (42,3 prosenttia kokonaismäärärahoista).

Kolme neljäsosaa menoista koskee yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) ensimmäisen pilarin muodostavan **Euroopan maatalouden tukirahaston** kautta viljelijöille suunnattavia suoria maksuja ja maatalousmarkkinoihin kohdennettavaa tukea. Viidennes menoista suunnataan **maatalouden kehittämistä** koskaan EU:n tukeen, jota rahoitetaan YMP:n toisen pilarin muodostavasta Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta. Komissio ja jäsenvaltiot hallinnoivat maatalouden ja maaseudun kehittämisen alaa yhteistyössä.

Vuonna 2011 tilintarkastustuomioistuin antoi seuraavat erityiskertomukset tältä alalta:

- **Yhteisen maataouspolitiikan tilatukijärjestelmä** (erityiskertomus nro 5/2011) – ks. laatikko "Katsaus toiminnantarkastukseen".
- **Ovatko maatalouden ympäristötuet hyvin suunniteltuja ja hallinnoituja?** (nro 7/2011). Tarkastuksessa arvioitiin, saadanko maatalouden ympäristötoiminnan suunnittelulla ja seurannalla aikaiseksi näkyviä ympäristöhyötyjä, tuetaanko viljelijöitä hyvin asianmukaisen neuvonnan ja oikeanlaisten tukimäärien avulla ja otetaanko maatalouden ympäristöohjelman hallinnoinnissa huomioon ympäristöön liittyvät erityistarpeet. Maatalouden ympäristötukeen käytetään EU-varoja noin 2,5 miljardia euroa vuodessa ja tuen tarkoituksena on vastata yhteiskunnan kasvavaan ympäristöpalveluiden kysyntään kannustamalla viljelijöitä ottamaan käyttöön tai soveltamaan edelleen sellaisia maatalouden tuotantomenetelmiä, joissa otetaan huomioon ympäristön suojele ja parantaminen. Toiminnanalan hallinnointi on jaettu komission ja jäsenvaltioiden kesken.
- **Yhteisen maatalouspolitiikan alaan liittyvien aiheettomien maksujen takaisinperintä** (nro 8/2011). Kertomuksessa arvioitiin, kuinka vaikuttavia jäsenvaltioiden perustamat ja hallinnoimat, todettujen velkojen takaisinperintään sovellettavat järjestelmät ovat. Tarkastuksessa tutkittiin, kirjaavatko ja käsittelevätkö jäsenvaltiot velat oikein, onnistuvatko jäsenvaltiot perimään takaisin aiheettomiksi todetut maksut, poistavatko jäsenvaltiot tileiltä sääntöjenmukaisesti velat, joita ei saada perittyä takaisin, ja onko komission toteuttama valvonta ja seuranta vaikuttavaa. Euroopan unioni käyttää vuosittain noin 55 miljardia euroa maatalouteen ja maaseudun kehittämiseen; osa tästä määrästä maksetaan aiheettomasti sääntöjenvastaisten tai virheellisten menoilmoitusten takia, ja se on siis perittävä takaisin.

- **Koulumaitoa ja kouluhedelmiä koskevien ohjelmien** vaikuttavuus (nro 10/2011). Kerptomuksessa arvioitiin, onko EU-tuilla suoraa vaikutusta edunsaajien kulutustottumuksiin, ja saavutetaanko ohjelmilla todennäköisesti niille asetetut pedagogiset tavoitteet ja kyetäänkö niiden kautta vaikuttamaan tuleviin ruokailutottumuksiin. Näiden EU-ohjelmien tavoitteena on kannustaa lapsia terveellisiin ruokailutottumuksiin maitotuotteiden sekä hedelmien ja vihannesten kulutuksen avulla ja parantaa samalla asianomaisten tuotteiden markkinoita. EU myöntää nykyisin näihin kahteen ohjelmaan vuosittain 180 miljoonaa euroa.
- **Edistävätkö maantieteellisten merkintöjen järjestelmän rakenne ja hallinnointitapa järjestelmän vaikuttavuutta?** (nro 11/2011). Tarkastuksessa arvioitiin järjestelmän vakautta, järjestelmän kiinnostavuutta tuottajien kannalta ja kuluttajien tietoisuutta järjestelmästä. Maantieteellisten merkintöjen järjestelmällä pyritään suojaamaan sellaisten tuotteiden nimiä, joiden ominaisuudet liitetään tuotteiden maantieteelliseen tuotantoalueeseen. Järjestelmä voi tarjota viljelijöille ja elintarvikkeiden tuottajille taloudellisia mahdollisuuksia, ja sen tavoitteena on vaikuttaa myönteisesti maaseudun elinkeinoelämään.
- **Ovatko EU:n toimet tukeneet kalastuslaivastojen kapasiteetin mukauttamista käytettävissä oleviin kalastusmahdollisuuksiin?** (erityiskertomus nro 12/2011). Tarkastuksessa tutkittiin, onko laivaston kapasiteetin vähentämiseen sovellettava toimenpidekehys selkeä ja määritetäänpö ja toteutetaanko erityistoimenpiteet hyvin. Tarkastus toimitettiin komissiossa sekä Tanskassa, Espanjassa, Ranskassa, Italiassa, Puolassa, Portugalissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa. EU:n yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteena on edistää kestävää kalastusta siten, että saavutetaan tasapaino kalavarojen ja kalastuslaivaston välillä kalakantojen ylihyödyntämisen välttämistä silmällä pitäen. Ongelmana on vuosien ajan ollut liikakapasiteetti, joka on horjuttanut sekä kalakantojen kestävyyttä että kalastusalan elinkelpoisuutta pitkällä aikavälillä. Euroopan kalatalousrahastosta maksetaan 4,3 miljardia euroa tukea ohjelmakaudella 2007–2013.

KATSAUS TOIMINNANTARKASTUKSEEN

TILATUKIJÄRJESTELMÄÄ KOSKEVA ERITYISKERTOMUS NRO 5/2011:
MITEN TILATUKIJÄRJESTELMÄN VARAINHOITOA VOITAISIN PARANTAA?

Toiminnantarkastus katsoi tilatukijärjestelmän yhteydessä suoritettujen maksujen **hallinnonin moitteettomuuden**. Tilatukijärjestelmää sovelletaan tällä hetkellä EU:n 27 jäsenvaltiosta 17:ssä. Järjestelmään liittyvät menot olivat noin 28,8 miljardia euroa vuonna 2009.

Tilatukijärjestelmä on vuonna **2003** toteutetun EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevan **uudistuksen** keskeisiä tekijöitä. Sen tavoitteena on kannustaa viljelijöitä vastaamaan paremmin markkinakysyntään ja tukea heidän tulojaan. Uudistuksen myötä poistettiin tuen ja tuotannon välinen yhteys (riippumattomuus tuotantomäärästä). Viljelijöillä on sen sijaan oltava käytössään tukikelpoista maatalousmaata sekä "tukioikeuksia".

Vuodesta 2006 alkaen tilintarkastustuomioistuin on **useissa tarkastuksissa** perehtynyt menettelyihin, joiden avulla komissio ja jäsenvaltiot pyrkivät varmistamaan tukioikeuksien oikeellisuuden ja viljelijöille suoritettujen maksujen virheettömyyden. Tarkastukset katsoivat kaikki järjestelmää soveltavat 17 jäsenvaltiota, ja niiden tuloksista raportoitiiin EU:n talousarviota koskevissa varainhoitovuosien 2006 ja 2007 vuosikertomuksissa.

Tilintarkastustuomioistuin päätti käyttää tarkastustuloksia pohjana **toiminnantarkastuksessa**, joka keskittyi seuraaviin osa-alueisiin:

- tukitoimenpiteiden edunsaajat, tilatukimaksujen saamisen mahdollisuudet ja tukikelpoisen alan määrittely
- järjestelmän myötävaikutus seuraavien tavoitteiden osalta: viljelijöiden tulojen tukeminen ja maan säilyttäminen maatalouden ja ympäristön kannalta hyvässä kunnossa
- järjestelmän erilaisista täytäntöönpanomalleista johtuvat vaikutukset.

Tarkastuskäyntejä tehtiin vuosina 2009 ja 2010 komissioon sekä Ranskaan, Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Italiaan.

Tarkastuksen perusteella laaditussa **erityiskertomuksessa nro 5/2011** todetaan, että tilatukijärjestelmällä on osaltaan edistetty yhteisen maatalouspolitiikan kahden keskeisen tavoitteen saavuttamista: on kannustettu viljelijöitä vastaamaan paremmin markkinoiden kysyntään ja tuettu koko maatalousalan tuloja. Tukijärjestelmän täytäntöönpanossa on kuitenkin ilmennyt joitakin kyseenalaisia piirteitä, jotka liittyivät edunsaajien määrittelyyn, tukikelpoisten lohkojen ja toimintojen luonteeseen, järjestelmän ympäristövaikutukseen, tuen jakautumiseen eri jäsenvaltioiden kesken ja jäsenvaltioiden sisällä sekä perusvaihtoehdon ja alueellisen mallin erityisvaikutuksiin.

Kertomuksessa **suositetaan**, että maksut ohjattaisiin tarkemmin aktiivisille viljelijöille, jotta tilatuen ulkopuolelle jäisivät näin viljelylohkot, jotka eivät ole viljelykäytössä, ja toiminta, joka ei lisää maatalouden tuottavuutta eikä ylläpidä aktiivisesti maan ympäristöarvoa. Tilintarkastustuomioistuin suosittaa myös, että viljelijöille aiheutuvat ympäristöstä ja muista ulkoisvaikutuksista johtuvat kulut otettaisiin huomioon tuen määrässä ja että tuki olisi pyrittävä jakamaan viljelijöille tasapuolisemmin. Tukioikeudet olisi laskettava vallitsevien viljelyolosuhteiden perusteella.

Tarkastuksesta vastasi **eri alojen ammattilaisista koostuva tiimi**, johon kuului kahdeksan tarkastajaa jaostosta I. Tarkastustyön avulla saatiin lisätietoa paitsi tuotannosta irrotetun tilatuen käsitteestä, myös siitä, millaisia vaikutuksia järjestelmän muuttamisella aiemmasta tuotantomäärästä riippuvasta tuesta tuotannosta irrotetuksi tueksi on ollut. Tiiminvetäjä Sven Köllingin mukaan oli erittäin haasteellista tarkastaa lukuisia tilatukijärjestelmän täytäntöönpanomalleja ja -muotoja sekä kansallisia ja alueellisia hallinnointimenettelyjä, jotka vaikuttivat tuen vaikuttavuuteen ja tehokkuuteen. Lopullisten edunsaajien luona ja paikan päällä tiloilla toimitetut tarkastukset osoittautuivat ehdottoman tärkeiksi tarkastushavainnoiksi ja -päätelmiä tukevan todentavan aineiston keräämisessä.

Useat tilintarkastustuomioistuimen suositukset näkyvät komission ehdotuksissa, jotka koskevat yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista vuoden 2013 jälkeen (ehdotukset olivat käsittelyssä tämän kertomuksen laatimisajankohtana); niihin kuuluvat määritelmä 'aktiivisesta viljelijästä' ja tietyntyyppisillä maa-alueilla toteutettavista vähimmäistoimista sekä tuen jakautuminen edunsaajien kesken, erilaisten tilatukijärjestelmämallien määrän vähentäminen ja ympäristöön liittyvien ulkoisvaikutusten näkyminen paremmin tuen määrässä.

Tarkastustiimi (vasemmalta oikealle): (eturivissä) Heike Walz, tilintarkastustuomioistuimen jäsen Michel Cretin ja Aurelia Petliza, (takarivissä) Pietro Puricella, Dirk Pauwels, Sven Kölling ja Sylvain Lehnhard

EU MAAILMANLAAJUISENA TOIMIJANA

EU:n toimet ulkosuhteiden alalla keskittyvät seuraaviin osa-alueisiin: **laajentuminen; vakauden, turvallisuuden ja vaurauden** luominen EU:n naapurialueille; aktiivinen toiminta **kestävän kehityksen** tukemiseksi kansainvälisellä tasolla; **maailmanlaajuisen poliittisen ohjausjärjestelmän** edistäminen sekä strategisen turvallisuuden ja siviiliväestön turvallisuuden varmistaminen.

EU on kohdentanut määrärahoja 55,9 miljardia euroa kaudelle 2007–2013; määrä on 5,7 prosenttia näitä tavoitteita varten suunnitelluista kokonaismäärärahoista. Suurinta osaa menoista hallinnoi komissio joko suoraan tai edustustojensa avulla. Osaa tuesta hallinnoidaan myös yhteistyössä kansainvälisten järjestöjen kanssa.

Vuonna 2011 tilintarkastustuomioistuin antoi seuraavat erityiskertomukset tältä alalta:

- **Onko unionin ulkopuolelle suunnattavan tuen hallinnoinnin hajauttaminen komissiolta edustustoille parantanut tuen toimittamista?** (nro 1/2011). Tarkastuksessa tutkittiin hallinnointijärjestelyjä ja niiden vaikutusta tuen toimittamisen nopeuden ja laadun parantamiseen sekä vakaiden varainhoitomethodien perustamiseen. EU on maailmanlaajuisesti suurin tuen antaja; komissio hallinnoi suurta osaa tuesta – 8,4:ää miljardia euroa vuonna 2009 – hallinnointijärjestelmänsä avulla, ja osa vastuualueista on siirretty vuodesta 2002 alkaen sen kumppanimaissa sijaitseville paikallistoimistoille.
- **Yhdistyneiden kansakuntien järjestöjen kautta konflikteista kärsiviin maihin ohjatun EU:n avun tehokkuus ja vaikuttavuus** (nro 3/2011). Tarkastus keskittyi Afganistanissa, Irakissa ja Sudanissa vuosina 2006–2008 toteutettuihin hankkeisiin. EuropeAidin Yhdistyneiden kansakuntien järjestöjen kautta asianomaisille alueille kanavoima rahoitus oli noin 4 miljardia euroa kaudella 2005–2009. EU voi suunnata varoja hankkeille ainoana rahoittajana tai yhteistyössä muiden rahoittajien kanssa; se voi myös suunnata varoja useiden avunantajien yhteiselle rahastolle kohdentamatta niitä tiettyihin toimiin tai tavoitteisiin, taikka ohjata varat YK:n järjestön yleiseen talousarvioon.
- **Onko EU:n antama tuki parantanut Kroatian valmiuksia hallinnoida liittymisen jälkeistä rahoitusta?** (nro 14/2011). Kertomuksessa arvioitiin tuen suunnittelua komissiossa ja sitä, saavuttivatko EU:n rahoittamat hankkeet odotetut tulokset. EU:n liittymistä valmistelevalle tuen tarkoituksena on tukea ehdokasmaita vahvistamaan hallinnollisia valmiuksiaan, joiden avulla ne voivat myöhemmin jäsenvaltiona ollessaan hallinnoida suurempia määriä niille tarjolla olevaa EU-rahoitusta. Kroatia on saanut tukea vuosittain 150 miljoonaa euroa vuodesta 2007 alkaen.

HALLINTO

EU:n toimielinten, virastojen ja hajautettujen elinten **hallintomenot** kattavat henkilöstömenot, kuten palkat ja eläkkeet, sekä kiinteistöihin, laitteisiin, energiaan, viestintään ja tietotekniikkaan liittyvät menot. Kauden 2007–2013 kokonaismenot ovat 55,9 miljardia euroa, joka on 5,7 prosenttia EU:n koko talousarviosta.

Vuonna 2011 tilintarkastustuomioistuin antoi seuraavan erityiskertomuksen tältä alalta:

- o Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) hallinnointi** (nro 2/2011). Kertomuksessa arvioitiin toimia, joiden avulla on pantu täytäntöön tilintarkastustuomioistuinten samasta aiheesta antaman edellisen erityiskertomuksen (nro 1/2005) suosituksia. Tarkastuksessa tutkittiin, onko OLAFin toiminta keskitetty uudelleen tutkintatehtävään, onko se tehostanut tutkimuksiaan, miten se on osoittanut tutkimustensa vaikuttavuuden ja onko valvontakomitean asemaa tarkennettu. OLAF vastaa petosten ja muun EU:n talousarviota vahingoittavan laittoman toiminnan torjunnasta. Virasto toimii komission alaisuudessa, mutta se suorittaa tutkimuksensa itsenäisesti. Viraston henkilöstömäärä on noin 500, ja sen vuotuinen talousarvio on noin 50 miljoonaa euroa.

TULOT

Euroopan unionin talousarviota rahoitetaan lähinnä **omien varojen ja muiden tulojen** avulla. Perinteisten omien varojen – lähinnä tullien – osuus EU:n kokonaistuloista on noin 12 prosenttia; myös alv:oon perustuvien omien varojen osuus on 12 prosenttia. Suurin osa EU:n omista varoista (noin 70 prosenttia) on bruttokansantuloon perustuvia omia varoja; niiden avulla varmistetaan, että talousarvio on aina tasapainossa.

Vuonna 2011 tilintarkastustuomioistuin antoi seuraavan erityiskertomuksen tältä alalta:

- o Pystytäänkö tullimenettelyn 42 valvonnalla estämään ja havaitsemaan arvonlisäveronkierto?** (nro 13/2011). Kertomuksessa arvioitiin, liittyykö tullimenettelyyn 42 asianmukainen sääntelykehys, jolla torjutaan arvonlisäveronkiertoa. Tilintarkastustuomioistuin toimitti tarkastuksen Belgiassa, Tanskassa, Espanjassa, Ranskassa, Itävallassa, Sloveniassa ja Ruotsissa. Tullimenettelyllä 42 tarkoitetaan järjestelmää, jota EU:ssa toimiva tuojä käyttä saadakseen vapautuksen arvonlisäverosta. Menettelyä sovelletaan, kun johonkin jäsenvaltioon EU:n ulkopuolelta tuodut tavarat kuljetetaan toiseen jäsenvaltioon. Tällöin alv maksetaan jälkimmäiseen eli määräjäsenvaltioon.

LAUSUNNOT JA KANNANOTOT VUONNA 2011

Tilintarkastustuomioistuin osallistui **EU:n varainhoidon** parantamiseen myös antamalla lausuntoja sellaisista uusista lainsäädäntöehdotuksista tai lainsäädännön tarkistamishdotuksista, joilla on taloudellista vaikutusta. Lausuntojen pyytäjinä ovat muut EU:n toimielimet, ja lainsäädäntöviranomaiset – Euroopan parlamentti ja neuvosto – käyttävät niitä työssään. Tilintarkastustuomioistuin voi myös laatia omasta aloitteestaan kannanottoja muista aiheista.

Vuonna 2011 tilintarkastustuomioistuin antoi seitsemän lausuntoa:

- **1/2011:** Lausunto ehdotuksesta neuvoston asetukseksi, jolla muutetaan asetusta (EY) N:o 215/2008 kymmenenteen Euroopan kehitysrahastoon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta Euroopan ulkosuhdehallinnon osalta
- **2/2011:** Lausunto Clean Sky -yhteisyritykseen sovellettavista varainhoitoa koskevista säännöksistä
- **3/2011:** Lausunto ehdotuksesta Eurooppa-koulujen varainhoitoasetuksen muuttamiseksi
- **4/2011:** Lausunto komission vihreästä kirjasta julkisten hankintojen politiikan uudistamisesta
- **5/2011:** Lausunto ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (Euratom) säännöistä, jotka koskevat yritysten, tutkimuskeskusten ja korkeakoulujen osallistumista Euroopan atomienergiayhteisön puiteohjelman epäsuoriin toimiin sekä tutkimustulosten levittämistä
- **6/2011:** Lausunto muutetusta ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista annetun asetuksen (EY) N:o 1073/1999 muuttamisesta ja asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta.

Lausunto nro 7/2011 kattoi ehdotukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi **koheesiorahaston menoja** koskevista yleisistä säännöksistä; koheesiorahaston menot voivat nousta jopa 45 prosenttiin EU:n kokonaismenoista kaudella 2014–2020. Se, kuinka paljon EU:n talousarviolla edistetään Eurooppa 2020 -tavoitteiden saavuttamista, riippuu siis suuresta määrin näiden varojen taloudellisesta, tehokkaasta ja vaikuttavasta käytöstä. Tällä on myös vaikutusta EU:n toiminnan uskottavuuteen ja legitimizeettiin. Unionin jatkuvana haasteena on saada aikaan hyviä laadullisia tuloksia järjestelmällä, jossa varat jaetaan ennakkoon jäsenvaltioiden kesken ja jossa niiden käyttö on implisiittisenä tavoitteena. Jos valvonta ja tilivelvollisuus toteutuvat komissiossa vaikuttavalla tavalla, jäsenvaltioilla on paremmat valmiudet käyttää kyseiset varat onnistuneesti.

Lausunnot julkaistaan kokonaisuudessaan tilintarkastustuomioistuimen internet-sivustolla (www.eca.europa.eu) kaikilla EU:n virallisilla kielillä.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN KANNANOTTO: NYKYISEN RAHOITUS- JA TALOUSKRIISIN VAIKUTUKSET JULKISEEN TILIVELVOLLISUUTEEN JA JULKISTALouden TARKASTUKSEEN EU:SSA SEKÄ EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN ROOLIIN

Käynnissä oleva maailmanlaajuinen **rahoitus- ja talouskriisi** vaikuttaa vahvasti Euroopan unioniin. Kriisiä hoitaessaan EU on toteuttanut toimenpiteitä, joilla on tuettu rahoitusalan kestävyyttä, edistetty taloudellista elpymistä ja kasvua, tuettu jäsenvaltioita taloudellisesti ja vahvistettu jäsenvaltioiden finanssi- ja talouspolitiikan koordinoitua. Toimenpiteet ovat myös vaikuttaneet merkittävästi julkisten varojen – eli EU:n kansalaisten maksamien verojen – käyttöön EU:ssa. Unionin talouspolitiikassa tapahtuneet muutokset synnyttävät uusia haasteita tilivelvollisuudelle, avoimuudelle ja julkistalouden tarkastukselle.

Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että kyseisten uusien toimenpiteiden yhteydessä olisi noudatettava periaatetta, jonka mukaan **julkisten varojen** kohdalla on huolehdittava riittävästä avoimuudesta, julkisen tilivelvollisuuden ja julkistalouden tarkastuksen takaavista järjestelyistä. Tilintarkastustuomioistuin antoi 19. toukokuuta 2011 kannanoton nykyisen rahoitus- ja talouskriisin vaikutuksista julkiseen tilivelvollisuuteen ja julkistalouden tarkastukseen EU:ssa sekä Euroopan tilintarkastustuomioistuimen rooliin.

Kannanotossa **tilintarkastustuomioistuin toteaa**, että se toimittaa tarkastuksia uusien valvontaviranomaisten, EU:n talousarviotakaukseen liittyvien avustuskoneistojen ja – mahdollisuuksien mukaan – EU-ohjausjaksoon liittyvän komission toiminnan osalta. Tilintarkastustuomioistuin yksilöi tapauksia, joissa julkistalouden tarkastustoimintaa koskevat järjestelyt eivät ole riittäviä. Tilintarkastustuomioistuin esimerkiksi katsoo, että Euroopan vakausmekanismista tehdyssä sopimuksessa tulisi olla määräykset julkistalouden ulkoisesta tarkastuksesta. Lopuksi tilintarkastustuomioistuin panee merkille joukon tapauksia, joissa tilivelvollisuuteen ja avoimuuteen liittyviä kysymyksiä olisi pohdittava unionin toimivaltaisissa toimielimissä, erityisesti Euroopan parlamentissa ja neuvostossa. Tapaukset liittyvät tilinpäätös/tarkastusstandardeihin, keskuspankkien toimintaan sekä finanssipolitiikkojen seurantaan parhaillaan laadittavan uuden sääntökokonaisuuden puitteissa.

YHTEISTYÖ MUIDEN YLIMPIEN TARKASTUSELINTEN KANSSA

Tilintarkastustuomioistuin tekee muiden ylimpien tarkastuselinten kanssa yhteistyötä lähinnä seuraavissa muodoissa:

- EU:n jäsenvaltioiden ylimpien tarkastuselinten **yhteyskomitea**
- EU:n ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden **ylimpien tarkastuselinten verkosto**
- **kansainväliset järjestöt**, jotka kokoavat julkisia tarkastuselimiä; esimerkkeinä mainittakoon ylimpien tarkastuselinten kansainvälinen järjestö (International Organisation of Supreme Audit Institutions, INTOSAI) ja sen Euroopan alueellinen ryhmä (European regional group, EUROSAI).

YHTEYSKOMITEA

Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa edellytetään, että tilintarkastustuomioistuin ja jäsenvaltioiden kansalliset tarkastuselimet toimivat luottamuksellisessa **yhteistyössä** riippumattomuutensa säilyttäen. Tilintarkastustuomioistuin tekee aktiivista yhteistyötä EU:n jäsenvaltioiden ylimpien tarkastuselinten kanssa yhteyskomitean avulla. Yhteyskomiteaan osallistuvat jäsenvaltioiden ylimpien tarkastuselinten pääjohtajat ja tilintarkastustuomioistuimen presidentti, ja se kokoontuu vuosittain. Komitea edistää yhteistyötä sekä EU-varojen tarkastamisen ja muiden EU-asioiden alan ammatillisten tietämyksen ja kokemusten vaihtoa. Jatkuvia yhteyksiä pitävät yllä kunkin tarkastuselimen nimittämät yhdyshenkilöt. Yhteisiä kantoja ja käytäntöjä valmistelemaan on perustettu työryhmiä ja verkostoja.

Tilintarkastustuomioistuin toimi vuonna 2011 yhteyskomitean **puheenjohtajana**, jatkoi komitean hallinnollista tukemista ja osallistui aktiivisesti sen eri työryhmiin ja verkostoihin.

Yhteyskomitean **vuotuinen kokous** järjestettiin vuonna **2011** tilintarkastustuomioistuimen tiloissa 13.–14. lokakuuta 2011. Kokouksen pääpaino oli seminaarissa, jossa käsiteltiin talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ja EU:n talouden ohjausjärjestelmässä viime aikoina tapahtuneen muun kehityksen vaikutuksia EU:n jäsenvaltioiden ylimpien tarkastuselinten ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kannalta. Aiheina olivat muun muassa rahoitusjärjestelmien ja -laitosten sääntely ja valvonta, rahoitusalan valtioneuot sekä euron kriisin hoitoon käytettyjen mekanismien tarkastus.

Yhteyskomitea antoi Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle ja Euroopan komissiolle sekä EU:n jäsenvaltioiden parlamenteille ja hallituksille osoitetun **lausuman** (ks. laatikko). Lisäksi yhteyskomitea esitti päätöslauselman, jossa pannaan merkille euroalueen ylimpien tarkastuselinten kehotus huolehtia Euroopan vakauskon mekanismin asianmukaisen ulkoisen tarkastuksen järjestämisestä. Sekä lausuma että päätöslauselma on julkaistu yhteyskomitean internet-sivustolla (<http://www.contactcommittee.eu>).

Yhteyskomitean vuoden 2011 kokouksen pääpuhujat: komission jäsen Olli Rehn, Luxemburgin valtiovarainministeri Luc Frieden ja Euroopan keskuspankin varapääjohtaja Vítor Constâncio sekä tilintarkastustuomioistuimen presidentti Vítor Caldeira (kolmas vasemmalta).

YHTEYSKOMITEA ANTOI 14. LOKAKUUTA 2011 LAUSUMAN TALOUSPOLITIIKAN EUROOPPALAISEN OHJAUSJAKSON JA EU:N TALouden OHJAUSJÄRJESTELMÄSSÄ VIIME AIKONA TAPAHTUNEEN MUUN KEHITYKSEN VAIKUTUKSESTA EUROOPAN UNIONIN JÄSENVALTIOIDEN YLIMPIIN TARKASTUSELIMIIN JA EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEEN. LAUSUMASSA PAINOTETTIIN PERIAATTEITA, JOITA ON NOUDATETTAVA JULKISTEN VAROJEN HOIDOSSA, JA LINJATTIIN TULEVAN YHTEISTYÖN PÄÄPERIAATTEET

Julkisten varojen asiamukainen julkinen tarkastus

Yhteyskomitea katsoo, että seuraavia periaatteita olisi noudatettava, kun kyse on julkisten varojen hoidosta:

- ”riittävä **avoimuus**, eli käytössä on luotettavat ja oikea-aikaiset tiedot (mukaan lukien kansalliset tilastot) julkisten varojen tosiasiallisesta tai aiotusta käytöstä sekä varoihin kohdistuvista riskeistä
- asianmukainen **tilivelvollisuus**, joka käsittää toimien julkisen valvonnan sekä päättäjiin ja prosessien hallinnoimisesta vastaaviin tahoihin kohdistuvan valvonnan
- asianmukainen **julkishallinnon tarkastustoiminta**, jonka kautta saadaan varmuus ja tietoa julkisten varojen käytöstä ja niihin kohdistuvista riskeistä ja edistetään siten avoimuutta ja luodaan perusta tilivelvollisuudelle.”

Painottaakseen julkishallinnon vaikuttavan tarkastustoiminnan suurta merkitystä raha- ja talouskriisin ratkaisemisessa ja jälkihoidossa EU:n ylimmät tarkastuselimet ja tilintarkastustuomioistuimien *”aikovatkin pohtia – mahdollisuuksiensa ja toimivaltansa rajoissa – kuinka sopeuttaa tarkastustyönsä uusiin olosuhteisiin. Joissakin tapauksissa sopeuttaminen on jo alkanut: siitä ovat osoituksena uudet ja ajan vaatimusten mukaiset tarkastustehtävät”*.

EU:n jäsenvaltioiden ylimpien tarkastuselinten ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen yhteistyön lisääminen

EU-alueen taloudet ovat enenevässä määrin riippuvaisia toisistaan, joten yhteyskomitean tiiviin yhteistyön kautta saavutettava yhteinen näkökulma on entistä tärkeämpi. Se voi kattaa muun muassa seuraavat osa-alueet:

- *”tiedotetaan muille osapuolille viimeaikaisten tarkastustulosten pohjalta **opituista asioista** sekä niiden vaikutuksista; näin tietämys lisääntyy ja se jaetaan muiden kanssa;*
- *yksilöidään nykyiset **parhaat käytännöt** uusien (ja nykyisten) järjestelyjen tarkastamisen alalla ja levitetään niistä tietoa;*
- *yksilöidään **julkishallinnon tarkastustoiminnan puutteet** ja mahdollisuudet, jotka liittyvät **uusiin tarkastustehtäviin ja uusiin kumppanuuksiin**, sekä pohditaan, kuinka niiden kohdalla olisi paras toimia;*
- *harkitaan erityisten **tarkastusmenetelmien** ja -tekniikoiden kehittämistä ylimpien tarkastuselinten käyttöön sekä niiden täytäntöönpanoon tarvittavien välineiden ja ohjeiden laatimista.”*

Yhteykskomitea aikoo kehittää näitä toimia nykyisissä verkostoissaan, jotka kattavat Eurooppa 2020 -tarkastuksen ja finanssipolitiikan; toiminnassa hyödynnetään myös rinnakkaistarkastuksia tai koordinoituja tarkastuksia sekä muita tähän tarkoitukseen luotavia yhteistyömuotoja.

Yhteykskomitean vuoden 2011 kokous Luxemburgissa 13.–14. lokakuuta

EHDOKASMAIDEN JA MAHDOLLISTEN EHDOKASMAIDEN YLIMPIEN TARKASTUSELINTEN VERKOSTO

Tilintarkastustuomioistuin **osallistui** aktiivisesti EU:n ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden ylimpien tarkastuselinten verkoston toimintaan¹. Verkoston organisaatorakenne vastaa yhteyskomitean rakennetta, ja sen puitteissa järjestetään säännöllisesti ylimpien tarkastuselinten pääjohtajien ja yhdyshenkilöiden kokouksia sekä työryhmiä, seminaareja, workshop-tapaamisia ja rinnakkaistarkastuksia. Verkoston päätavoitteena on edistää tarkastusmenetelmien ja -tekniikoiden soveltamista kansainvälisten standardien ja parhaiden EU-käytäntöjen mukaisesti.

Verkoston **puheenjohtajan järjestämä kokous** pidettiin Istanbulissa 8.–9. maaliskuuta 2011. Kokouksen puheenjohtajina toimivat Turkin ylin tarkastuselin ja Euroopan tilintarkastustuomioistuin, ja sen tuloksena hyväksyttiin Istanbulin sopimus, johon sisältyy yleissuunnitelma tulevasta toiminnasta; sopimus on määrä panna täytäntöön tilintarkastustuomioistuimen, SIGMAN ja EU:n ylimpien tarkastuselinten edustajien aktiivisella tuella.

MUU YHTEISTYÖ

Vuonna 2011 tilintarkastustuomioistuin veti Norjan valtion tilintarkastusviraston **vertaisarviointia** yhdessä Itävallan ja Suomen ylimpien tarkastuselinten kanssa. Aiheesta julkaistiin kertomus kesäkuussa 2011.

Tilintarkastustuomioistuin jatkoi **aktiivista osallistumista** ja vaikuttamista INTOSAln ja EUROSAln toimintaan. Tilintarkastustuomioistuimesta tuli INTOSAln täysimääräinen jäsen vuonna 2004, mistä lähtien se on osallistunut aktiivisesti ammatillisia tarkastusstandardeja käsittelevien alakomiteoiden toimintaan. Vuoden 2011 aikana, sen jälkeen kun kahdenneskymmenes INCOSAln kokous oli asettanut marraskuussa 2010 käyttöön kattavan joukon kansainvälisiä standardeja (ISSAI), nämä alakomiteat alkoivat toteuttaa uusia työsuunnitelmiaan, jotka keskittyivät ISSAI-toimintapuitteiden yhdenmukaistamiseen ja standardien sekä ohjeiden levittämiseen. Tilintarkastustuomioistuin on myös tuonut panoksensa alakomiteaan, jonka tehtävänä on edistää parhaita käytäntöjä ja laadunvarmennusta vapaaehtoisten vertaisarviointien avulla. Tilintarkastustuomioistuin on toiminut myös alakomiteassa, jonka tehtävänä on edistää valmiuksien parantamiseen tähtäävien toimien lisäämistä INTOSAln jäsenten keskuudessa. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin on antanut panoksensa INTOSAln ympäristötarkastuksia käsittelevän työryhmän toimintaan.

Tilintarkastustuomioistuin on johtanut vuodesta 2008 lähtien **INTOSAln työryhmää**, joka käsittelee suuronnettomuuksien yhteydessä annettavaan apuun liittyviä tilivelvollisuuskysymyksiä ja tarkastuksia. Työryhmän päätavoitteena on laatia ohjeita sekä yksilöidä ja levittää hyviä käytäntöjä suuronnettomuuksien yhteydessä annettavaan apuun liittyvissä tilivelvollisuuskysymyksissä; toiminta keskittyy sidosryhmille (monenväliset toimijat, avustusjärjestöt, valtiot ja yksityiset tarkastajat) suunnattuihin toimintoihin.

¹ Helmikuussa 2012 verkostoon kuului viisi ehdokasmaata (Kroatia, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Islanti, Montenegro ja Turkki) sekä kolme mahdollista ehdokasmaata (Albania, Bosnia ja Hertsegovina sekä Serbia).

EUROSAIn osalta tilintarkastustuomioistuin otti edistysaskeleen, jonka myötä siitä **tuli hallinto-neuvoston jäsen** seuraavan kuusivuotisjakson ajaksi. Tilintarkastustuomioistuin osallistui aktiivisesti kahdeksanteen EUROSAI-kongressiin (30. toukokuuta – 2. kesäkuuta 2011); kongressi keskittyi julkishallinnon toimijoiden haasteisiin, vaatimuksiin ja vastuualueisiin sekä ylimpien tarkastuselinten asemaan ja ylimpien tarkastuselinten riippumattomiin sääntelyvirastoihin kohdistamiin tarkastuksiin. Toimien seurauksena hyväksyttiin lausuma, joka vahvistaa ylimpien tarkastuselinten riippumattomuutta.

Joulukuussa 2011 INTOSAI-yhteisön ja sen alueellisten työryhmien yhteiset toimet, joiden tarkoituksena oli lisätä ylimpien tarkastuselinten riippumattomuutta ja tunnustaa Liman ja Meksikon julistukset, kulminoituivat siihen, että **YK:n yleiskokous** hyväksyi päätöslauselman, joka koskee julkishallinnon tehokkuuden, tilivelvollisuuden, vaikuttavuuden ja avoimuuden edistämistä tukemalla ylimpiä tarkastuselimiä ("Promoting the efficiency, accountability, effectiveness and transparency of public administration by strengthening supreme audit institutions").

MUUT TOIMET

EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TOIMIVALTUUDET ALV:OON PERUSTUVIEN OMIEN VAROJEN TARKASTAMISEN ALALLA

Unionin tuomioistuin antoi 15 päivänä marraskuuta 2011 **tuomionsa** asiassa C-539/09 Euroopan komissio vs. Saksan liittotasavalta, joka koski tilintarkastustuomioistuimen tarkastusvaltuuksia arvonlisäveroon (alv) perustuvien omien varojen alalla.

Tapaus sai alkunsa siitä, että **Saksan valtiovarainministeriö** kielsi vuonna 2006 tilintarkastustuomioistuinta toimittamasta Saksassa tarkastuksia, jotka koskevat neuvoston asetuksen N:o 1798/2003 nojalla tapahtuvaa jäsenvaltioiden välistä hallinnollista yhteistyötä alv:n alalla. Laatiessaan erityiskertomustaan nro 8/2007 tilintarkastustuomioistuin päätti toimittaa tarkastuksen kahdeksassa jäsenvaltiossa, joiden joukossa oli myös Saksa. Saksan viranomaiset vastustivat tilintarkastustuomioistuimen oikeutta asianomaisen tarkastuksen toimittamiseen.

Saksan hallitus väitti, että asetukseen N:o 1798/2003 perustuvalla **jäsenvaltioiden välisellä yhteistyöllä** ei ollut suoraa yhteyttä EU:n tuloihin, koska alv on kansallinen vero, joka on pidettävä erillään alv:oon perustuvista omista varoista. Alv:oon perustuvat omat varat todetaan tiettyjen laskentamenetelmien avulla, ja ne vastaavat suhteellisen pientä osuutta varoista, jotka jäsenvaltiot keräävät arvonlisäverona.

Unionin tuomioistuin **hylkäsi** yksiselitteisesti Saksan hallituksen perustelut, joiden pohjana oli jäsenvaltioiden alv-tulojen ja alv:oon perustuvien unionin omien varojen erottaminen tiukasti toisistaan. Komission, Euroopan parlamentin ja tilintarkastustuomioistuimen esittämien argumenttien perusteella tuomioistuin korosti alv:oon perustuvien omien varojen riippuvaisuutta jäsenvaltioiden alv-tuloista.

Unionin tuomioistuin **korosti**, että hallinnollisesta yhteistyöstä arvonlisäverotuksen alalla annetun asetuksen N:o 1798/2003 tarkoituksena oli luoda jäsenvaltioiden välille sellaisia yhteistyömekanismeja, joiden avulla ne voivat torjua alv-petoksia ja kerätä alv-varoja aiempaa vaikuttavammin. Tämä vaikuttaa myös EU:n talousarviota varten käytettävissä oleviin alv-perusteisiin omiin varoihin. Jos yhteistyö kansallisten viranomaisten välillä tapahtuu vaikuttavasti ja asetuksen mukaisesti, tilanne edistää petosten vähenemistä sekä alv-tulojen vaikuttavaa keruuta jäsenvaltioissa. Näin edistetään myös alv:oon perustuvien omien varojen ylläpitoa EU-säädöksissä edellytetyllä tasolla; samalla edistetään omien varojen yleisen tasapainon säilyttämistä.

Unionin tuomioistuin **pääteli**, että tilintarkastustuomioistuimella on toimivaltuudet toteuttaa suunniteltu alv-alan hallinnollista yhteistyötä koskeva tarkastus, koska tarkastus koski EU:n tuloja laillisuuden ja moitteettoman varainhoidon kannalta, joten tarkastus perustui suoraan tilintarkastustuomioistuimelle perussopimuksessa annettuihin toimivaltuuksiin.

Asia C-539/09 on ensimmäinen unionin tuomioistuimessa käsitelty asia, jossa tuomioistuimen oli annettava tuomio, joka koskee suoranaisesti tilintarkastustuomioistuimen **tarkastusvaltuuksien** laajuutta. Unionin tuomioistuimen tuomio on arvokas ja kannustava, sillä se selkiyttää ja vahvistaa tilintarkastustuomioistuimen tarkastusvaltuuksia jäsenvaltioihin nähden.

LÁZARO-PALKINTO JULKISEN SEKTORIN TARKASTUSTA KOSKEVASTA TUTKIMUKSESTA

Tilintarkastustuomioistuin myönsi vuonna 2010 **ensimmäisen** julkisen sektorin tarkastuksen tutkimusta koskevan **palkinnon**, jonka tarkoituksena on luoda yhteyksiä tiedeyhteisöön ja tukea julkistalouden tarkastuksen kehitystä Euroopassa. Ensimmäisen kerran myönnettävällä palkinnolla kunnioitettiin tilintarkastustuomioistuimessa johtajana toimineen Jesús Lázaro Cuencan muistoa; hän osallistui vuosien ajan tilintarkastustuomioistuimen tarkastusmenetelmien ja tarkastuksen lähestymistapojen kehittämiseen.

Lázaro-palkinnon **voittajat**, Sara Belleil ja José Antonio Fernández Ajenjo, saivat palkintonsa tilintarkastustuomioistuimen presidentiltä Vítor Caldeiralta ja valintalautaukunnalta julkisessa tilaisuudessa, joka järjestettiin tilintarkastustuomioistuimen tiloissa Luxemburgissa 5. heinäkuuta 2011. Molemmat palkinnon voittajat esittelivät järjestetyn luennon aikana väitöstutkimuksensa:

Sara Belleil: "Contribution to sociology of management practices in European policy audits of humanitarian NGOs: between importation and appropriation"

José Antonio Fernández Ajenjo: "The control of public administration and the fight against corruption: Special reference to the Court of Audit and General audit of the state administration".

Euroopan tilintarkastustuomioistuin sai suru-uutisen Sara Belleilin enneaikaisesta kuolemasta 30. marraskuuta 2011, ja se haluaa osoittaa kunnioituksensa hänen korkealaatuaista ja tärkeää työtään kohtaan.

Presidentti Caldeira sekä Lázaro-palkinnon voittajat Sara Belleil ja José Antonio Fernández Ajenjo

KAUDEN 2009–2012 STRATEGIAN TOTEUTTAMINEN

Tilintarkastustuomioistuimessa on viime vuosien ajan ollut käynnissä **sisäinen uudistusprosessi**. Prosessin yhteydessä laadittiin ensimmäinen, vuosia 2009–2012² koskeva strategia, jonka yhteydessä asetettiin seuraavat yleistavoitteet:

- o lisätä tarkastusten **kokonaisvaikutusta**
- o **tehostaa** toimintaa optimaalisella resurssien käytöllä.

Monet strategian keskeisistä toimista on toteutettu. Loput toimet käynnistetään vuoden 2012 aikana. Vuonna 2011 saavutettiin seuraavat keskeiset tulokset:

- o **erityiskertomusten lukumäärän** kasvu; vuosina 2009–2011 julkaistiin keskimäärin 16 erityiskertomusta vuodessa, mikä ylittää vuotuisen tavoitteen (12–15 kertomusta)
- o EU:n talousarviouudistukseen **vaikuttavat toimet**
- o aiempiin tarkastushavaintoihin perustuvan **säännöllisen seurannan** käynnistäminen; tässä yhteydessä on määrä laatia vuonna 2012 myös ensimmäinen yleinen seurantakertomus
- o **tarkastusmenettelyjen ja -standardien** arviointi
- o **ydintoimintojen** painotuksen lisääminen siirtämällä henkilöstöä tukitoiminnoista tarkastustehtäviin
- o **kannanoton** julkaisu nykyisen rahoitus- ja talouskriisin vaikutuksista julkiseen tilivelvollisuuteen ja julkistalouden tarkastukseen EU:ssa sekä Euroopan tilintarkastustuomioistuimen rooliin

² Vuosia 2009–2012 koskeva tarkastusstrategia on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen internet-sivustolla (www.eca.europa.eu).

EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN EETTISET OHJEET

Tilintarkastustuomioistuin on lujittanut vuonna 2008 suoritetun kansainvälisen vertaisarvioinnin perusteella annettujen suositusten johdosta **tarkastusten hallinnointikehystään** hyväksymällä joukon eettisiä ohjeita, jotka perustuvat INTOSAI:n eettisiin ohjeisiin ja ylimmille tarkastuselimille tarkoitettuun laadunvalvontaa koskevaan kansainväliseen standardiin³. Tässä yhteydessä tilintarkastustuomioistuin on perustanut menettelyn, jonka yhteydessä hankitaan vuosittain kohtuullinen varmuus siitä, että tilintarkastustuomioistuimen tarkastushenkilöstö noudattaa relevantteja eettisiä vaatimuksia.

Eettisissä ohjeissa määritettyjen **arvojen**, kuten puolueettomuuden, objektiivisuuden, lojaaliuden ja ammatillisen luottamuksellisuuden noudattamisen, avulla taataan, että tilintarkastustuomioistuimen henkilöstö toimii yleisen edun nimissä, ilman ulkopuolista painostusta taikka henkilökohtaisia tai taloudellisia etuja. Ammatillista toimintatapaa koskeva tilintarkastustuomioistuimen toimintakehys edistää sidosryhmille annettavien tietojen uskottavuutta.

³ ISSAI 30 ja ISSAI 40.

KOHTI TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN UUTTA STRATEGIAA VUOSILLE 2013–2017

Nykyisen, vuonna 2012 päättyvän strategian perusteella käynnistettiin vuonna 2011 uuden strategian laadinta. Tilintarkastustuomioistuin tarttuu tilaisuuteen mukauttaa strategiaansa EU:ssa ja tarkastusalalla vallitseviin kehityssuuntauksiin ja vastata sidosryhmiensä tarpeisiin ja odotuksiin.

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsenet

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TOIMINNAN TULOKSELLISUUS VUONNA 2011

Tilintarkastustuomioistuin on vuodesta 2008 alkaen kehittänyt vaiheittain joukon keskeisiä tulosindikaattoreita, joiden tarkoituksena on

- informoida **hallintoa** siitä, kuinka kauden 2009–2012 tavoitteiden saavuttaminen edistyy
- tukea **päätöksentekoa**
- tarjota tilintarkastustuomioistuinten **sidosryhmille** tietoa toiminnan tuloksellisuudesta.

Indikaattoreiden avulla pyritään mittaamaan tilintarkastustuomioistuinten työn **laatuun ja vaikutuksiin** vaikuttavia keskeisiä osatekijöitä. Huomiota kiinnitetään erityisesti keskeisten sidosryhmien mielipiteeseen sekä resurssien käytön **tehokkuuteen ja vaikuttavuuteen**.

Vuosi 2011 oli toinen vuosi, jolloin kaikki indikaattorit olivat käytössä. Tilintarkastustuomioistuinten keskeisten tulosindikaattoreiden ilmentämät tulokset ovat edelleen **kannustavia** etenkin työn laadun ja vaikutusten osalta. Ennen kaikkea indikaattorit luovat hyvän perustan sen yksilöinnille, millä aloilla edistys on tarpeen. Lisäksi niiden avulla kyetään määrittämään, mihin kysymyksiin on puututtava tuloksellisuuden parantamista silmällä pitäen.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TYÖN LAATU JA VAIKUTUS

Tilintarkastustuomioistuin hyödyntää kertomustensa laadun ja vaikutusten määrittämisessä sidosryhmien laatimia arviointeja, asiantuntija-arviointeja sekä esittämiensä suositusten seurantaa.

SIDOSRYHMIEN SUORITTAMA ARVIOINTI

Tilintarkastustuomioistuin pyysi kertomustensa pääasiallisia käyttäjiä (Euroopan parlamentin talousarvion valvontavaliokunta ja neuvoston budjettikomitea) ja keskeisiä tarkastuskohteita (lähinnä Euroopan komission henkilöstö) **arvioimaan** vuonna 2010 julkaistujen tilintarkastustuomioistuinten vuosikertomusten (yleinen talousarvio ja EKR:t) ja vuonna 2011 julkaistujen erityiskertomusten **laatua ja vaikutusta** kyselytutkimuksen avulla. Vastajat käyttivät viisitasoista asteikkoa (1 – erittäin heikko, 2 – heikko, 3 – riittävä, 4 – hyvä, 5 – erittäin hyvä).

	2010	2011	Tavoite vuonna 2011
Pääasiallisten käyttäjien arvio tilintarkastustuomioistuinten kertomusten laadusta ja vaikutuksesta	4,2	4,0	≥ 4,2
Tarkastuskohteen arvio tilintarkastustuomioistuinten toimittaman tarkastuksen laadusta ja vaikutuksesta	3,7	3,7	≥ 3,7

Tulos osoittaa, että tilintarkastustuomioistuinten kertomusten pääasialliset käyttäjät pitivät kertomuksia keskimäärin 'hyvinä'. Vastajat arvostivat erityisesti kertomusten selkeyttä ja hyödyllisyyttä sekä tilintarkastustuomioistuinten tarkastushenkilöstön ammatillista pätevyyttä.

ASiantuntija-arviot

Kaksi ulkopuolista asiantuntijaa tarkisti otoksen perusteella **sisällön ja esitystavan** tilintarkastustuomioistuimen kertomuksista, jotka oli julkaistu vuonna 2011. Tarkistajat arvioivat neljä erityiskertomusta sekä yleistä talousarviota ja EKR:ja koskevat vuosikertomukset varainhoitovuodelta 2010. Arvioijat pisteystivät kertomusten eri osatekijöiden laadun nelitasoisella asteikolla 'huomattavan heikosta' (1) 'korkeatasoiseen' (4).

	2010	2011	Tavoite vuonna 2011
Ulkopuolisten asiantuntijoiden arvio tilintarkastustuomioistuimen kertomusten sisällöstä ja esitystavasta	3,0	2,8	≥ 3,0

Tulos osoittaa, että arvioijat pitivät tilintarkastustuomioistuimen kertomusten laatua 'tyydyttävänä'. Arvioinnit ovat tuottaneet arvokasta tietoa ja suosituksia, ja niitä hyödynnetään pyrittäessä parantamaan kertomusten laatua tulevaisuudessa.

Suosituksien seuranta

Tilintarkastustuomioistuin edistää **varainhoidon parantamista** suositustensa avulla. Jotta tilintarkastustuomioistuimen suositukset johtaisivat muutoksiin, tarkastuskohteiden on hyväksyttävä suositukset ja pantava ne täytäntöön. Indikaattori perustuu vuonna 2011 julkaistujen vuosikertomusten ja erityiskertomusten suosituksiin.

	2010	2011	Tavoite vuonna 2011
Tarkastuskohteen hyväksymien suositusten osuus	90 %	93 %	≥ 90 %

Tilintarkastustuomioistuin alkoi vuonna 2011 seurata järjestelmällisesti, kuinka tarkastuskohteet panevat suositukset täytäntöön. Vuodesta 2012 alkaen tilintarkastustuomioistuin pystyy raportoimaan, missä määrin suositukset on pantu täytäntöön ja ovatko ne johtaneet parannuksiin.

RESURSSIEN TEHOKAS JA VAIKUTTAVA HYÖDYNTÄMINEN

Tilintarkastustuomioistuin arvioi resurssiensa hyödyntämisen tehokkuutta ja vaikuttavuutta sen perusteella, kuinka hyvin se kykenee tuottamaan kertomuksia ja havaintoja vaaditussa ajassa, huolehtimaan varainhoitoon liittyvistä velvoitteistaan ja varmistamaan henkilöstönsä hyvinvoinnin ja ammatillisen pätevyyden.

KERTOMUSTEN ANTAMINEN VAADITUSSA AJASSA

Tilintarkastustuomioistuin pyrkii **antamaan kaikki tarkastuskertomukset** asetetuissa **määräajoissa**. Vuosikertomuksiin ja erityisvuosikertomuksiin sovelletaan asetettuja määräaikoja. Erityiskertomusten – joiden julkaisulle ei ole asetettu määräaikoja – tapauksessa aikataulussa pysymistä arvioidaan suunnitellun hyväksymisajankohdan perusteella.

	2010	2011	Tavoite vuonna 2011 ⁴
Annettujen kertomusten lukumäärä verrattuna suunniteltuun lukumäärään	90 %	83 %	90 %
Aikataulun mukaisesti hyväksytyjen kertomusten lukumäärä	80 %	75 %	90 %

Tilintarkastustuomioistuin ei kaiken kaikkiaan päässyt täysin tavoitteisiinsa vuonna 2011. Kertomusten lukumäärälle asetettua erittäin kunnianhimoista tavoitetta ei saavutettu, mutta erityiskertomuksille asetettu vuotuinen 12–15 kertomuksen tavoite ylitettiin, ja tuotos oli suurempi kuin vuonna 2010. Kaikki vuosikertomukset ja yhtä lukuun ottamatta myös kaikki erityisvuosikertomukset annettiin suunnitellun mukaisesti ja julkaistiin määräajan puitteissa.

⁴ Indikaattoreiden tavoitteita on tarkistettu 100 prosentista (2008–2010) 90 prosenttiin; näin pyritään ottamaan huomioon odottamattomat tapahtumat.

HAVAINTOJEN ESITTÄMINEN VAADITUSSA AJASSA

Alustavia tarkastushavaintoja koskevissa kirjeissä esitetään **erityiset tarkastushavainnot**. Kirjeet laaditaan jäsenvaltioihin tai komissioon tehtyjen tarkastuskäyntien perusteella. Tilintarkastustuomioistuin käyttää kirjeitä vahvistaakseen tarkastuskohteidensa kanssa havaintoihin liittyvien tosiasioiden oikeellisuuden, joten ne muodostavat keskeisen välietapin tarkastusprosessissa. Tilintarkastustuomioistuin totesi hiljattain, että alustavia tarkastushavaintoja koskevien kirjeiden toimittamisaikatauluja on parannettava huomattavasti; tavoitteeksi asetettiin julkaista vuoden 2012 loppuun mennessä 80 prosenttia alustavia tarkastushavaintoja koskevista kirjeistä kahden kuukauden kuluessa niihin liittyvän tarkastuskäynnin suorittamisesta.

	2010	2011	Tavoite vuonna 2011
Aikataulun mukaisesti laadittujen alustavia tarkastushavaintoja koskevien kirjeiden osuus	54 %	58 %	80 % vuoden 2012 loppuun mennessä

Tilintarkastustuomioistuin noudatti alustavia tarkastushavaintoja koskeviin kirjeisiin liittyviä aikatauluja paremmin vuonna 2011, vaikkakaan tavoitetta ei ole vielä saavutettu. Viimeisten kolmen vuoden aikana on tapahtunut huomattavaa edistystä (vuonna 2008 ainoastaan 27 prosenttia julkaistiin vaaditussa ajassa), ja tilintarkastustuomioistuin pyrkii parannuksiin myös vastaisuudessa.

ULKOINEN ARVIO VARAINHOIDOSTA

Tilintarkastustuomioistuimen tavoitteena on saada ulkoiselta tarkastajaltaan **huomauksia sisältämätön lausuma tilinpäätöksestä** ja resurssien käytöstä sekä saada Euroopan parlamentilta vastuuvapaus sen jälkeen kun neuvosto on antanut myönteisen suosituksen.

	2010	2011	Tavoite
Ulkoiselta tarkastajalta saatu huomautuksia sisältämätön lausuma ja vastuuvapaus myönnetty	kyllä	kyllä	kyllä
Ulkoisen tarkastaja antaa lausunnon myös resurssien käytöstä ja valvontamenettelyistä.			

TÄYDENNYSKOULUTUS

Tilintarkastustuomioistuim pyrkii kansainvälisen tilintarkastajaliiton (IFAC) julkaisemien ohjeiden mukaisesti tarjoamaan vuosittain **keskimäärin 40 tuntia** (viisi päivää) ammatillista täydennyskoulutusta (muuta kuin kieltenopetusta) tarkastajaa kohden.

	2010	2011	Tavoite
Ammatilliseen täydennyskoulutukseen käytetyt päivät keskimäärin tarkastajaa kohden (ei sisällä kielikursseja)	5,7 päivää	6,1 päivää	≥ 5 päivää
Tilintarkastustuomioistuin ylitti jälleen tarkastushenkilöstön täydennyskoulutukselle asetetun tavoitteen, mikä osoittaa, kuinka tärkeänä tilintarkastustuomioistuin pitää henkilöstön kehittämistä. Kun kieliopinnot otetaan huomioon, henkilöstö saa koulutusta keskimäärin 9,3 päivänä vuodessa.			

HENKILÖSTÖN TYYTYVÄISYYS

Tilintarkastustuomioistuin suoritti vuonna 2009 henkilöstön **sisäisen tyytyväisyyskyselyn**, joka osoitti, että 86 prosenttia tilintarkastustuomioistuimen henkilöstöstä oli yleisesti ottaen tyytyväisiä työhönsä; henkilöstön yleinen tyytyväisyystaso oli 2,8 mitattuna asteikolla 1:stä 4:ään siten, että kaikki yli 2,5 pisteen arviot osoittivat yleistä tyytyväisyyttä. Tilintarkastustuomioistuin pyrkii pitämään tämän tuloksen ennallaan tai jopa parantamaan sitä vuoden 2012 lopussa toteutettavassa vastaavanlaisessa kyselyssä.

TARKASTUKSEN TUKI

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastusten onnistuminen riippuu suurelta osin siitä, kuinka hyviä tarkastuksen tukitoiminnot tilintarkastustuomioistuimessa ovat. Tukitoimintoihin kuuluu logistinen ja tekninen asiantuntemus, jonka avulla tilintarkastustuomioistuin voi

- ottaa **henkilöstöä** palvelukseensa ja saada se pysymään palveluksessaan, motivoida henkilöstöä ja kehittää sen ammattitaitoa
- tiedottaa tarkastustuloksista EU:n kaikilla **virallisilla kielillä**
- hyödyntää **tietotekniikkaa** mahdollisimman tehokkaasti
- hallinnoida **talousarviotaan** ja pitää **toimitilansa** kunnossa
- tehdä **tarkastuskäyntejä**, joiden avulla saadaan todentavaa aineistoa paikan päällä maissa, joihin EU-varoja suunnataan ja joissa niitä käytetään.

HENKILÖSTÖRESURSSIT

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ JA JAKAUTUMINEN

Henkilöstö on tilintarkastustuomioistuimen **tärkein** voimavara. Tilintarkastustuomioistuimessa oli 31. joulukuuta 2011 palveluksessa 887 henkilöä (virkamiehiä sekä väliaikaisia toimihenkilöitä). Luku ei sisällä tilintarkastustuomioistuimen jäseniä, sopimussuhteisia toimihenkilöitä, tilintarkastustuomioistuimessa työkomennuksella työskenteleviä kansallisia asiantuntijoita eikä harjoittelijoita. Henkilöstön jäsenistä 564 työskentelee tarkastusjaostoissa (heistä 123 on tilintarkastustuomioistuimen jäsenten kabinettien palveluksessa), 148 käännösosastolla, 148 hallinnollisissa tukitoiminnoissa ja 27 presidentin alaisuuteen kuuluvissa yksiköissä.

Vuonna 2011 kaikkia toimintoja pyrittiin edelleen **tehostamaan** yksinkertaistamalla menettelyjä. Näin edistettiin resurssien optimaalista hyödyntämistä, joka on tavoitteena. Tarkastuspuolelle siirrettiin mahdollisuuksien mukaan toimia, jotka olivat vapautuneet muilta aloilta toiminnan tehostamisen myötä. Tarkastustehtäviin osoitettujen toimien lisäys on ollut 12,6 prosenttia vuodesta 2008 alkaen; mainituilla toimilla vaikutettiin yli puoleen tästä lisäyksestä.

Tilintarkastustuomioistuimen henkilöstön jakautuminen tehtäväalueittain 31. joulukuuta	2008	2009	2010	2011
Tarkastusala	501	525	557	564
Kääntäminen	163	163	151	148
Hallinto	173	171	157	148
Presidentin alaisuuteen kuuluvat yksiköt	20	21	24	27
Yhteensä	857	880	889	887

PALVELUKSEENOTTO

Henkilöstön jäsenten akateemiset ja ammatilliset taustat kattavat varsin laajan kirjon, ja heidän työnsä laadukkuus ja heidän sitoutumisensa näkyvät toimielimen tuotoksessa. Tilintarkastustuomioistuin noudattaa palvelukseenotossa EU:n toimielinten yleisiä periaatteita ja palvelussuhteen ehtoja, ja sen henkilöstöön kuuluu sekä vakituisia virkamiehiä että määräaikaisilla sopimuksilla työskenteleviä henkilöitä. Euroopan unionin henkilöstövalintatoimisto (EPSO) järjestää avoimia kilpailuja, joiden kautta voi hakea tilintarkastustuomioistuimen virkoihin. Tilintarkastustuomioistuin tarjoaa lisäksi yliopisto-opiskelijoille harjoittelujaksoja, joiden kesto on kolmesta viiteen kuukautta.

Vuonna 2011 tilintarkastustuomioistuin otti palvelukseensa 75 työntekijää: 23 virkamiestä, 24 väliaikaista toimihenkilöä ja 28 sopimussuh-teista toimihenkilöä. Tilintarkastustuomioistuin onnistui erityisen hyvin uuden tarkastushenkilöstön palvelukseenottamisessa. Toimia oli 31. joulukuuta 2011 avoimina 25, mikä on huomattavasti vähemmän kuin vuonna 2010, jolloin avointen toimien lukumäärä oli 44. Näin ollen **avointen toimien osuus** oli ensimmäistä kertaa **alle kolme prosenttia**.

ERI SUKUPUOLTEN OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ

Tilintarkastustuomioistuin noudattaa henkilöstöhallinnossa ja palvelukseenotossa muiden toimielinten tavoin **yhtäläisten mahdollisuuksien** politiikkaa. Tilintarkastustuomioistuin on saavuttanut tilanteen, jossa sen henkilöstöön kuuluu yhtä paljon miehiä ja naisia; naisten osuus on vuosien mittaan vähitellen kasvanut.

	Miehiä	Naisia
2001	54 %	46 %
2011	50 %	50 %

Seuraavat kaaviot osoittavat miesten ja naisten jakautumisen **vastuualueittain** 31. joulukuuta 2011. Johtajia ja yksikönpäälliköitä on yhteensä 65, ja heistä 18 (28 prosenttia) on naisia, mikä vastaa viime vuosien tilannetta. Suurin osa näistä naisista työskentelee käänösosastolla ja hallinnon eri yksiköissä.

Hallintoavustajat (AST-taso)

	Miehiä	Naisia
2010	31 %	69 %
2011	33 %	67 %

Tarkastajat – Hallintovirkamiehet (AD-taso)

	Miehiä	Naisia
2010	62 %	38 %
2011	61 %	39 %

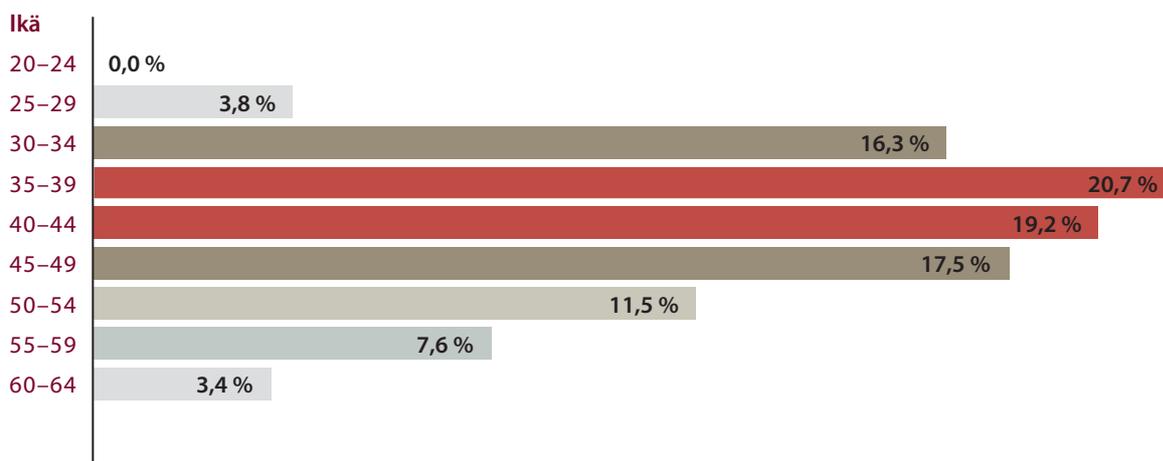
Johtajat ja yksikönpäälliköt

	Miehiä	Naisia
2010	70 %	30 %
2011	72 %	28 %

Naisten osuus AD-tasolla kasvaa jatkuvasti. Viimeisen palvelukseenottomenettelyn jälkeen 45 prosenttia AD5–AD8-tasojen henkilöstöstä on naisia.

IKÄJAKAUMA

Henkilöstön ikäjakauma osoittaa, että aktiivipalveluksessa 31. joulukuuta työskennelleestä henkilöstöstä 60 prosenttia on korkeintaan 44-vuotiaita.

Tilintarkastustuomioistuimessa työskentelevistä 65 johtajasta ja yksikönpäälliköstä 23 on iältään vähintään 55-vuotiaita. Näin ollen huomattava osa johtopaikoilla olevasta henkilöstöstä vaihtuu seuraavien 5–10 vuoden kuluessa.

TÄYDENNYSKOULUTUS

Tarkastajan ammatti vaatii **jatkuvaa täydennyskoulutusta**, joka mahdollistaa kehityksen seuraamisen ja uusien taitojen hankkimisen. Lisäksi tarkastajilla on oltava hyvä kielitaito tilintarkastustuomioistuimen toimintaympäristön erityispiirteiden vuoksi.

Tilintarkastustuomioistuimen henkilöstö osallistui täydennyskoulutukseen keskimäärin **9,3 päivänä** vuonna 2011. Kielikurssien osuus kokonaismäärästä oli 54 prosenttia, kun se vuonna 2010 oli ollut 57 prosenttia. Kielikoulutuksen lisäksi tarkastajat saivat vuonna 2011 yhteensä 6,1 päivää täydennyskoulutusta, joten tilintarkastustuomioistuimen asettama keskeinen tavoite saavutettiin.

Koulutuksen sisältö **parani** vuonna 2011, ja uusia kursseja kehitettiin ensisijaisten tarkastustavoitteiden saavuttamista silmällä pitäen. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin on rationalisoinut koulutustoimintojen hallinnointijärjestelmää.

KÄÄNTÄMINEN

Kääntäminen on **tarkastuksen tukitoiminto**, jonka avulla tilintarkastustuomioistuin voi toteuttaa tehtävänsä ja täyttää viestintään liittyvät tavoitteensa. Vuonna 2011 käännettyjen sivujen kokonaismäärä oli sama kuin vuonna 2010. Yli 99 prosenttia käännostoimeksiannoista suoritettiin määräajassa.

Vuonna 2011 käännososastolta siirrettiin lisää toimia ja henkilöstöä tarkastustehtäviin.

Tilintarkastustuomioistuimen käännososasto antoi lisäksi olennaisen tärkeää **kieliapua** tarkastajille tarkastusmatkoilla ja tarkastuskertomusten eri laadintavaiheissa. Tukea annettiin myös yhteyskomitealle, INTOSAI:n työryhmille ja muissa tilintarkastustuomioistuimen toiminnan edellyttämässä tilanteissa. Tilintarkastustuomioistuimen käännososasto oli myös aktiivisesti mukana toimielinten välisillä ja kansainvälisillä ammattifoorumeilla.

TIETOTEKNIikka

Tietotekniikka edesauttaa tilintarkastustuomioistuimen vuosien 2009–2012 strategian yleistavoitteiden saavuttamista. Vuonna 2011 tilintarkastustuomioistuim

- vahvisti investointiaan **osaamisen hallintaan** käynnistämällä tarkastuksen it-tukivälineen uuden version kehittämisen (Assyst2-hanke); uusi versio perustuu hiljattain käyttöön otettuun yhteistyöfoorumiin
- jatkoi aktiivisesti **sisäisten prosessien rationalisointia** sähköisen työnkulun kautta esimerkiksi virkamatkojen ja koulutuksen hallinnoinnin alalla sekä henkilöstökansioiden sähköisen arkistoinnin osalta; tavoitteena on tehokkuuden ja vaikuttavuuden jatkuva parantaminen
- jatkoi **liikkuvuuden tukemista** asettamalla käyttöön älypuhelimia ja kannettavia tietokoneita sekä käynnistämällä ekstranet-hankkeen, joka on keskeisessä asemassa myös pyrittäessä helpottamaan sähköistä tiedonvaihtoa tilintarkastustuomioistuimen eri yhteistyökumppaneiden kanssa (esimerkiksi tarkastuskohteet, budjettivallan käyttäjä, uudet työntekijät ja tavarantoimittajat).

Kehitystyötä tehtäessä on samanaikaisesti jatkettu toimintojen **turvallisuuden** ja toiminnan jatkuvuutta koskevien säännösten vahvistamista. Tavoitteena on taata kaikilta tilintarkastustuomioistuimen tietotekniikkapalveluilta vaadittu saatavuus ja taso.

HALLINTO JA RAKENNUKSET

Varainhoidosta ja tukitoiminnoista vastaavan osaston **tehtävänä** on toimittaa tilintarkastustuomioistuimen tarkastajille tehokkaasti, vaikuttavasti ja oikea-aikaisesti tarkoituksenmukaisia tukitoimintoja ja varmistaa, että tilintarkastustuomioistuimella on tarvittavat rahoitus-, sisäisen valvonnan ja kirjanpidon mekanismit, joilla tuetaan sen kaikkea toimintaa. Vuonna 2011 osasto jatkoi tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamista vapauttaakseen resursseja tarkastustoimintoja varten.

Budjettivallan käyttäjän (neuvosto ja parlamentti) kanssa syntyi vuoden 2008 lopulla sopimus **K3-rakennuksen** rahoituksesta; tämän tilintarkastustuomioistuimen toisen laajennusosan rakennustyöt olivat keskeisessä asemassa vuonna 2011. Maanrakennustyöt saatiin päätökseen vuoden 2011 aikana, ja rakennuksen elementtirakenteet olivat valmiit vuoden loppuun mennessä. Rakennuksen sisätilojen varustelutyöt ovat edistyneet erittäin hyvin. Rakennustyöt ovat pysyneet aikataulussa ja budjetissa. Oletuksena on, että rakennus siirtyy tilintarkastustuomioistuimen hallintaan vuoden 2012 loppuun mennessä, ja toimistotiloja muutetaan sinne vuoden 2013 ensimmäisen neljänneksen aikana.

Vuosina 2009 ja 2010 toteutettujen arviointien perusteella tilintarkastustuomioistuim toteasi, että sen **turvallisuustavoitteet** voidaan saavuttaa parhaiten ja riskejä voidaan hallinnoida tehokkaimmin ja edullisimmin, jos vastaanotto- ja turvapalvelut hoidetaan sisäisesti. Näin toimittiin huhtikuussa 2011, jolloin ulkopuolinen turvallisuusalan yritys korvattiin pienellä sopimussuhteisista toimihenkilöistä muodostuvalla tiimillä. Uudet järjestelyt toimivat hyvin. Vuotuiset kustannukset jäivät vuonna 2012 yli 0,5 miljoonaa euroa pienemmiksi kuin vuonna 2009.

TARKASTUSKÄYNNIT

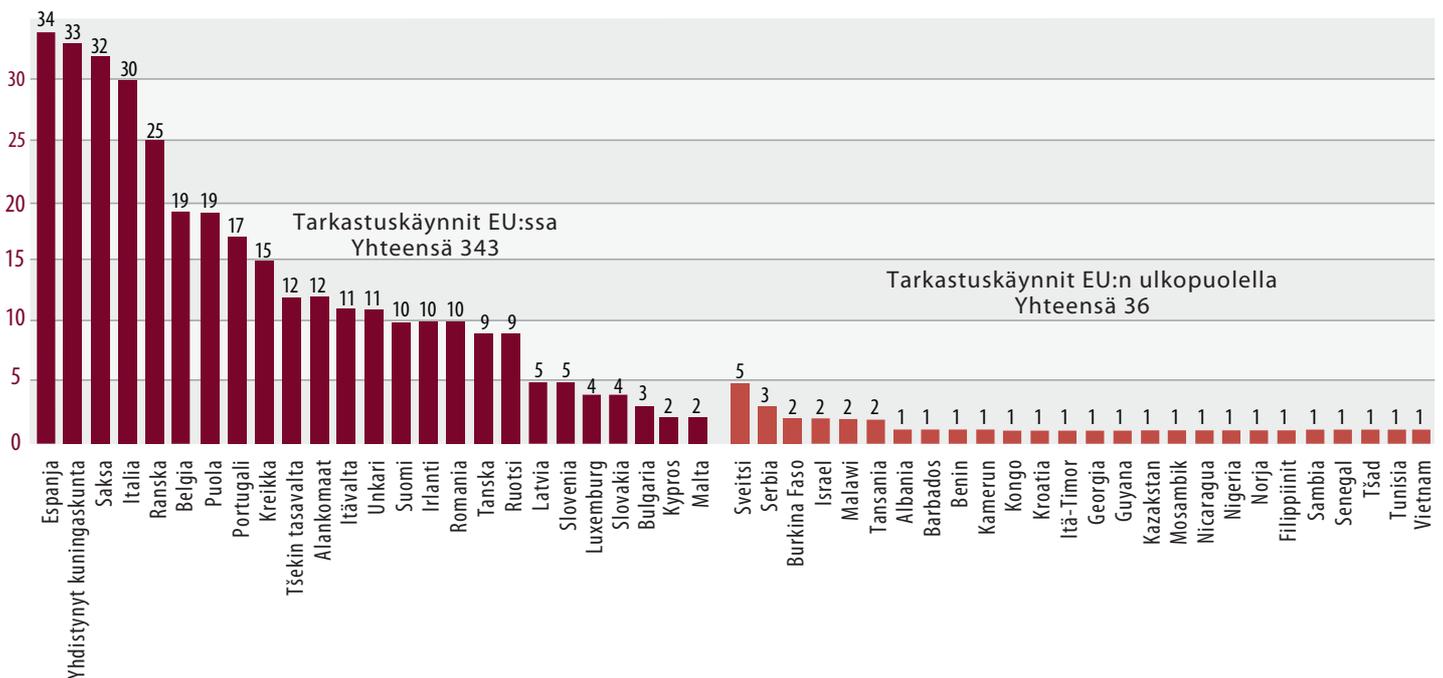
Tilintarkastustuomioistuimen tarkastustyö edellyttää, että tarkastajat tekevät tarkastuskäyntejä jäsenvaltioiden viranomaisten luokse ja muihin EU-varoja saaviin kohteisiin sekä kansainvälisten järjestöjen (esim. YK:n) päämajoihin. Tarkastuskäyntien avulla pyritään hankkimaan suoraa todentavaa aineistoa tarkastuksia varten.

Tarkastuskäyntejä tehdään yleensä EU-varojen käsittelyyn, hallinnointiin ja maksamiseen osallistuviin keskus- ja paikallishallinnon yksiköihin sekä **lopullisten tuensaajien** luo. EU-maissa tarkastuskäynnit järjestetään usein yhdessä jäsenvaltion ylimmän tarkastuselimen kanssa. Tarkastustiimit koostuvat tavallisesti kahdesta tai kolmesta tarkastajasta, ja tarkastusmatkojen pituus vaihtelee yleensä muutamasta päivästä kahteen viikkoon tarkastustyyppistä ja tarkastuskohteen sijainnista riippuen.

Tilintarkastustuomioistuin teki vuonna **2011** yhteensä 379 tarkastuskäyntiä⁵; 343 jäsenvaltioihin ja 36 EU:n ulkopuolelle. Tarkastuskäynnit liittyivät vuotuisiin tarkastuksiin, vuotuisiin erityistarkastuksiin ja erikseen valittuihin tarkastustehtäviin. Brysselissä ja Luxemburgissa sijaitseviin EU:n toimielimiin ja elimiin tehtiin suurin piirtein yhtä suuri määrä tarkastuskäyntejä.

⁵ Luku kuvaa tarkastustehtävien yhteydessä tarkastuskäynnin kohteena olleiden jäsen- ja edunsaajavaltioiden määrää. Vastaava määrä oli 376 vuonna 2010.

TARKASTUSKÄYNNIT VUONNA 2011

TALOUDELLISET TIEDOT

Tilintarkastustuomioistuinta **rahoitetaan** EU:n yleisestä talousarviosta. Tilintarkastustuomioistuimen talousarvio vastaa noin 0,1:tä prosenttia EU:n kaikista menoista ja alle kahta prosenttia hallintomenojen kokonaismäärästä.

VARAINHOITOVUODEN 2011 TALOUSARVION TOTEUTTAMINEN

VARAINHOITOVUOSI 2011	Lopulliset määrärahat	Sitoumukset	Toteuttamisaste prosentteina (sitoumukset/määrärahat)	Maksut
(1 000 euroa)				
Osasto 1 – Toimielimen henkilöstö				
10 – Toimielimen jäsenet	13 411	12 952	97 %	12 817
12 – Virkamiehet ja väliaikaiseen henkilöstöön kuuluvat	95 416	87 624	92 %	87 382
14 – Muu henkilöstö ja ulkoiset palvelut	4 205	3 864	92 %	3 820
162 – Virkamatkat	3 652	3 417	94 %	2 827
161 + 163 + 165 – Toimielimen henkilöstöä koskevat muut menot	2 485	2 115	85 %	1 530
Osasto 1 yhteensä	119 169	109 972	92 %	108 376
Osasto 2 – Kiinteistöt, irtain omaisuus, laitteet ja muut hallinnosta johtuvat menot				
20 – Kiinteä omaisuus	14 171	13 915	98 %	5 913
210 – Atk- ja telelaitteet	6 500	6 500	100 %	4 702
212 + 214 + 216 – Irtain omaisuus ja siihen liittyvät kulut	816	746	91 %	691
23 – Hallinnosta johtuvat juoksevat menot	542	482	89 %	265
25 – Kokoukset ja konferenssit	893	753	84 %	570
27 – Tiedotus ja julkaisut	2 240	1 969	88 %	733
Osasto 2 yhteensä	25 162	24 365	97 %	12 874
Tilintarkastustuomioistuin yhteensä	144 331	134 337	93 %	121 250

Koko talousarvion täytäntöönpanoaste oli 93 prosenttia vuonna 2011. Osaston 1 määrärahojen täytäntöönpanoaste oli 92 prosenttia. Täytäntöönpanoaste oli alhaisin (85 prosenttia) luvussa 16 (toimielimen henkilöstöä koskevat muut menot), Osaston 2 määrärahojen täytäntöönpanoaste oli keskimäärin 97 prosenttia.

Lukuun 20 (kiinteä omaisuus, esim. rakennukset) liittyvien maksujen määrään vaikuttaa tilintarkastustuomioistuimen toisen laajennusosan (K3-rakennus) rakentaminen. Hankkeen kolmas, 7 miljoonan euron suuruinen rahoituserä sisältyi varainhoitovuoden 2011 talousarvioon; määrä sidottiin ja osa siitä maksettiin vuonna 2011. K3-rakennuksen loput määrärahat siirretään varainhoitovuodelle 2012, ja niiden avulla katetaan sopimukset, joita hankevastaava tekee rakennusyritysten kanssa tilintarkastustuomioistuimen lukuun. Määrärahojen käytössä noudatetaan esitystä, jonka tilintarkastustuomioistuin teki Euroopan parlamentille ja neuvostolle vuonna 2008.

K3-rakennuksen rakennuskustannusten kokonaismääräksi on arvioitu 79 miljoonaa euroa. Rakennuskustannukset on määrä jakaa seuraavasti viidelle peräkkäiselle vuodelle: 55 miljoonaa euroa vuonna 2009; 11 miljoonaa euroa vuonna 2010; 7 miljoonaa euroa vuonna 2011; 3 miljoonaa euroa vuosina 2012 ja 2013.

VARAINHOITOVUODEN 2012 TALOUSARVIO

Varainhoitovuoden 2012 talousarvio on 1,28 prosenttia pienempi kuin varainhoitovuoden 2011 talousarvio, mikä johtuu lähinnä siitä, että tilintarkastustuomioistuimen uuden rakennuksen (K3) määrärahat ovat pienemmät.

TALOUSARVIO	2012	2011
		(1 000 euroa)
Osasto 1 – Toimielimen henkilöstö		
10 – Toimielimen jäsenet	14 592	12 930
12 – Virkamiehet ja väliaikaiseen henkilöstöön kuuluvat	96 487	95 957
14 – Muu henkilöstö ja ulkoiset palvelut	4 173	3 825
162 – Virkamatkat	3 802	3 652
161 + 163 + 165 – Toimielimen henkilöstöä koskevat muut menot	2 682	2 485
Osasto 1 yhteensä	121 736	118 849
Osasto 2 – Kiinteistöt, irtain omaisuus, laitteet ja muut hallinnosta johtuvat menot		
20 – Kiinteä omaisuus	9 941	14 611
210 – Atk- ja telelaitteet	6 501	6 500
212 + 214 + 216 – Irtain omaisuus ja siihen liittyvät kulut	837	816
23 – Hallinnosta johtuvat juoksevat menot	525	422
25 – Kokoukset ja konferenssit	793	893
27 – Tiedotus ja julkaisut	2 144	2 240
Osasto 2 yhteensä	20 741	25 482
Tilintarkastustuomioistuin yhteensä	142 477	144 331

TARKASTUS JA TILIVELVOLLISUUS

SISÄINEN TARKASTUS

Sisäisen tarkastuksen **tehtävänä** on toteuttaa riippumatonta ja objektiivista varmistus- ja konsultointitoimintaa, joka on luotu tuottamaan lisäarvoa tilintarkastustuomioistuimelle ja parantamaan sen toimintaa. Sisäinen tarkastus tukee tilintarkastustuomioistuinta sen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen ja kurinalaisen lähestymistavan riskienhallinta-, valvonta- ja hallintoprosessien arviointiin ja niiden vaikuttavuuden parantamista koskevien suositusten antamiseen.

Sisäinen tarkastuksen yksikkö noudattaa tehtävissään EU:n varainhoitoasetusta, Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavia sääntöjä sekä **sisäisen tarkastuksen ammattikäytännön** sovellettavia kansainvälisiä standardeja. Vuodesta 2009 lähtien tilintarkastustuomioistuinten sisäisen tarkastuksen yksiköstä on annettu lausunto, jossa sen on todettu noudattavan sisäisten tarkastajien järjestön antamia kansainvälisesti tunnustettuja standardeja.

Vuonna **2011** tilintarkastustuomioistuinten sisäisen tarkastuksen yksikkö raportoi seuraavista kysymyksistä: vuosia 2009–2012 koskevan tilintarkastustuomioistuinten strategian täytäntöönpanon edistyminen; avaintoimintoindikaattoreiden täytäntöönpano; tilintarkastustuomioistuinten uuden K3-rakennuksen rakennustyöt; sijoitustilien käyttö tukeen oikeutetuille edunsaajille suoritettavia maksuja varten; aiempien tarkastussuosittelujen seuranta. Sisäisen tarkastuksen yksikkö antoi täysimääräisen tukensa ulkoisille tarkastajille niiden toimittaessa varmentamistarkastuksen tilintarkastustuomioistuinten tilinpäätöksestä ja sen sisäisen valvonnan menettelyiden vaikuttavuudesta.

Tilintarkastustuomioistuinten **sisäisen tarkastuksen komitea** on sisäisen tarkastuksen tehtävää käsittelevä neuvoa-antava elin, joka valvoo sisäistä valvontaympäristöä toimielimen riskinhallintaprosessien yhteydessä. Vuonna 2011 sisäisen tarkastuksen komitea ja sisäinen tarkastaja keskustelivat sisäisen tarkastuksen yksikön toimittamien tarkastusten tuloksista, sisäiseen valvontaympäristöön vaikuttavien toimintasuunnitelmien toteuttamisesta sekä toimielimen hallintoon vaikuttavista riskeistä.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN ULKOINEN TARKASTUS

Euroopan tilintarkastustuomioistuinten tilinpäätöksen tarkastamisesta vastaa riippumaton ulkoinen tarkastaja. Näin tilintarkastustuomioistuin voi varmistaa soveltavansa itse samoja **avoimuuden ja tilivelvollisuuden** periaatteita, joita se soveltaa tarkastuskohteidensa osalta.

Ulkoinen tarkastaja – **PricewaterhouseCoopers Sàrl** – kertomus tilintarkastustuomioistuinten tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2010 julkaistiin syyskuussa 2011⁶.

⁶ EUVL C 267, 9.9.2011.

ULKOISEN TARKASTAJAN LAUSUNTO – VARAINHOITOVUOSI 2010

TILINPÄÄTÖKSEN OSALTA:

"Katsomme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Euroopan tilintarkastustuomioistuimen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2010 sekä rahavirroista päättyneeltä varainhoitovuodelta 25 päivänä kesäkuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002, kyseisen neuvoston asetuksen soveltamissäännöistä 23 päivänä joulukuuta 2002 annetun komission asetuksen (EY, Euratom) N:o 2342/2002 ja Euroopan unionin kirjanpitosääntöjen mukaisesti."

VAROJEN KÄYTÖN JA VALVONTAMENETTELYJEN OSALTA:

"Tässä kertomuksessa kuvatun tarkastustyön perusteella voimme todeta, että tarkastuksessa tietoomme ei ole tullut seikkoja, jotka antaisivat aiheen uskoa, että kaikilta olennaisilta osin ja edellä mainittujen kriteerien perusteella:

- a) tilintarkastustuomioistuimelle kohdennettuja varoja ei olisi käytetty aiottuihin tarkoituksiin
- b) käytössä olevilla valvontamenettelyillä ei saataisi tarvittavia takuita siitä, että rahoitustoimet ovat sovellettavien sääntöjen ja säännösten mukaisia."

VALTUUTETUN TULOJEN JA MENOJEN HYVÄKSYJÄN LAUSUMA

Valtuutetun tulojen ja menojen hyväksyjän ominaisuudessa minä, Euroopan tilintarkastustuomioistuimen pääsihteeri,

- vahvistan, että tässä kertomuksessa esitetyt tiedot ovat täydelliset ja oikeelliset
- totean saaneeni kohtuullisen varmuuden siitä, että
 - tässä kertomuksessa kuvattuihin toimiin kohdennetut varat on käytetty aiottuihin tarkoituksiin ja moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti
 - toteutetut valvontamenettelyt tarjoavat tarvittavat takuut tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta ja niiden avulla varmistetaan, että petosväitteet tai petosepäilyt käsitellään asianmukaisella tavalla.

Kohtuullinen varmuus perustuu omaan arviooni ja käytössäni oleviin tietoihin, esimerkiksi jälkitarkastusten tuloksiin ja sisäisen tarkastajan sekä ulkoisen tarkastajan kertomuksiin edellisiltä varainhoitovuosilta.

Vakuutan, että tiedossani ei ole mitään tähän kertomukseen sisällyttömiä asioita, jotka voisivat loukata toimielimen etuja.

Luxemburg, 8. maaliskuuta 2012.

Eduardo RUIZ GARCÍA
Pääsihteeri

EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN HALLINTO

Euroopan tilintarkastustuomioistuim on riippumaton ulkoisesta tarkastuksesta vastaava Euroopan unionin toimielin, joka sijaitsee Luxemburgissa. Tilintarkastustuomioistuim on **kollegion** muodossa toimiva **elin**, jolla on 27 jäsentä, yksi kustakin jäsenvaltiosta. Euroopan unionin neuvosto nimittää tilintarkastustuomioistuimen jäsenet Euroopan parlamenttia kuultuaan kuuden vuoden toimikaudeksi, joka voidaan uusia. Tilintarkastustuomioistuimen jäsenet valitsevat keskuudestaan presidentin kolmen vuoden toimikaudeksi, joka voidaan uusia.

Tilintarkastustuomioistuim on jakautunut **jaostoihin**, ja kukin tilintarkastustuomioistuimen jäsen on nimitetty johonkin näistä jaostoista. Jaostot valmistelevat kertomukset ja lausunnot tilintarkastustuomioistuimen hyväksyttäväksi. Tarkastusjaostot I–IV kattavat tulo- ja menoalat, ja viides jaosto eli CEAD-jaosto vastaa horisontaalisista eli monialaisista kysymyksistä. Jaostojen tukena toimii tarkastuksesta vastaavien osastojen henkilöstö. Vuonna 2010 tilintarkastustuomioistuimen **työjärjestystä** tarkistettiin, minkä seurauksena jaostot voivat nykyisin hyväksyä tietyntyyppisiä tilintarkastustuomioistuimen kertomuksia ja lausuntoja eikä siihen enää tarvita koko kollegiota.

Hallintoasioiden komitean puheenjohtajana toimii presidentti, ja se koostuu jaostojen puheenjohtajista ja pääsihteeristä (joka vastaa toimielimen hallinnollisista ja tukitoiminnoista). Komitealla on koordinoititehtävä, ja se valmistelee tilintarkastustuomioistuimen päätökset, jotka koskevat strategista suunnittelua, tulosohjausta ja hallinnollisia asioita.

Kukin **jäsen** vastaa tietyistä, ensisijaisesti tarkastuksen alaan kuuluvista tehtävistä. Jäsenet esittävät tarkastusehdotuksia ja kertomuksia heidän vastualueeseensa kuuluvista tehtävistä jaostojen ja tilintarkastustuomioistuimen tasolla. Kun kertomus on hyväksytty, esittelevä jäsen esittelee sen Euroopan parlamentille, neuvostolle ja muille sidosryhmille. Jäsenillä on tukeaan kabinettiensa henkilöstö sekä asianomaisesta tarkastustehtävästä vastaava tarkastustiimi.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin

Vuotuinen toimintakertomus 2011

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto

2012 – 49 s. – 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-9237-513-3

doi:10.2865/66633

MISTÄ EU:N JULKAISUJA SAA?

Maksuttomat julkaisut:

- EU Bookshopista (<http://bookshop.europa.eu>)
- Euroopan unionin edustustoista.
Yhteystiedot löytyvät internetosoitteesta <http://ec.europa.eu>,
tai ne saa lähettämällä faksin numeroon +352 2929-42758.

Maksulliset julkaisut:

- EU Bookshopista (<http://bookshop.europa.eu>).

Maksulliset tilaukset (esimerkiksi EUVL:n vuosikerta, tuomioistuinten oikeustapauskokoelmat):

- Euroopan unionin julkaisutoimiston myyntiedustajalta
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_fi.htm).

Euroopan tilintarkastustuomioistuin
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxemburg
LUXEMBURG
eca-info@eca.europa.eu
www.eca.europa.eu
@EUAuditorsECA

Julkaisutoimisto

ISBN 978-92-9237-513-3

9 789292 375133